

Inhoudsopgave

Bestuurlijke gegevens	4
Voorwoord	5
Asito B.V.	6
Financieel jaarverslag	9
Directieverslag	11
Jaarrekening	24
Overige gegevens	44
Accountantsverklaring	45
Bijlage	46
Sociaal jaarverslag	49
Human Resource Management	50
Kwaliteit, Arbo en Milieu	55
Ondernemingsraad	58

Bestuurlijke gegevens

Directieteam

J.B. Kroeze (1958), algemeen directeur

Ing. L.J.M. Maas MBA (1961), divisiedirecteur Medical

Dr. Ir. J.C.J. Schellekens MBA (1964), directeur Financiën & ICT

R.C.A. Steenkuijl MBA (1966), directeur Marketing & Sales

Ir. L.P.J. van de Watering (1956), directeur Operations

A. Witte (1957), directeur HRM

Vestigingsadres

Bezoekadres

Asito B.V.
Plesmanweg 24
7602 PE Almelo

Postadres

Postbus 375
7600 AJ Almelo

T: 0546 48 49 50

F: 0546 48 49 53

E: directie@asito.com

W: www.asito.com

Nadere inlichtingen te verkrijgen bij:

Dr. Ir. J.C.J. Schellekens MBA

T: 0546 48 49 50

ALERT op beleving

“De meest alerte schoonmaakorganisatie van Nederland die met de inzet van oprechte, betrokken en bekwame medewerkers iedere dag weer een schonere, meer hygiënische en beter verzorgde werk- en leefomgeving mogelijk maakt.”

Voorwoord

Wat is schoon? Licht dat aan het aantal bacteriën dat achterblijft? Aan de zichtbare vervuiling? Aan de geur? Voor iedereen betekent ‘schoon’ net iets anders. Schoon is beleving.

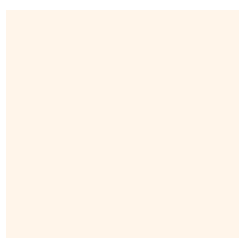
De schoonmaakbranche werkt met belevingen. Natuurlijk worden alle panden die Asito schoonmaakt met grote regelmaat gecontroleerd op technische kwaliteit. Met objectieve meetmethoden wordt bepaald of een pand schoon is. En natuurlijk wil de opdrachtgever, vaak de facilitair manager, deze rapporten zien. Maar de eindgebruiker leest ze niet. Die wil de beleving van schoon. Schone bureaus, een schoon toilet. En daar komt de Alertheid van Asito om de hoek kijken.

Asito maakt er een punt van de meest Alerte schoonmaakorganisatie van Nederland te zijn. Zo sterk, dat het een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de nieuwe missie van Asito. Deze nieuwe missie is nog maar net opnieuw geformuleerd. Het weerspiegelt de organisatie die Asito is en wil zijn. De kracht van onze medewerkers straalt uit de missie.

Asito is alert op de kansen die er liggen. Alert op de potentiële bedreigingen in de markt. Maar vooral alert op mensen. Onze eigen mensen en de mensen bij de klant. Want we werken met die mensen en voor die mensen.

In 2008 is er hard gewerkt aan de diensten van Asito. We zagen de behoefte aan een bredere dienstverlening. Daarom heeft Asito haar Specialistische Reinigingsdiensten uitgebreid. Naast het reguliere schoonmaakwerk, biedt Asito diensten aan als de klusjesman, onder de noemer Klus2Fix. Ook kunnen we de interieurbeplanting regelen, graffiti of kauwgom verwijderen, helpen bij bedrijfsverhuizingen en luchtkanalen reinigen. Dit zijn maar enkele voorbeelden. Er zijn er meer. Veel meer.

Ondanks de moeizame economische situatie in het laatste deel van 2008, heeft Asito het jaar met winst afgesloten. Dit is bereikt door hard te werken, kwaliteit voorop te laten staan, mee te denken met de klant, vooral de betrouwbare partner te blijven waar Asito bekend om is en alert te blijven. We hebben er alle vertrouwen in dat we dit voortzetten in 2009 en daarna.

Asito BV

Asito is een dynamische organisatie in een constant veranderende markt. Daarom heeft Asito eind 2008 haar missie en visie aangescherpt om deze nog beter aan te laten sluiten op het bedrijf zelf en haar omgeving.

Visie

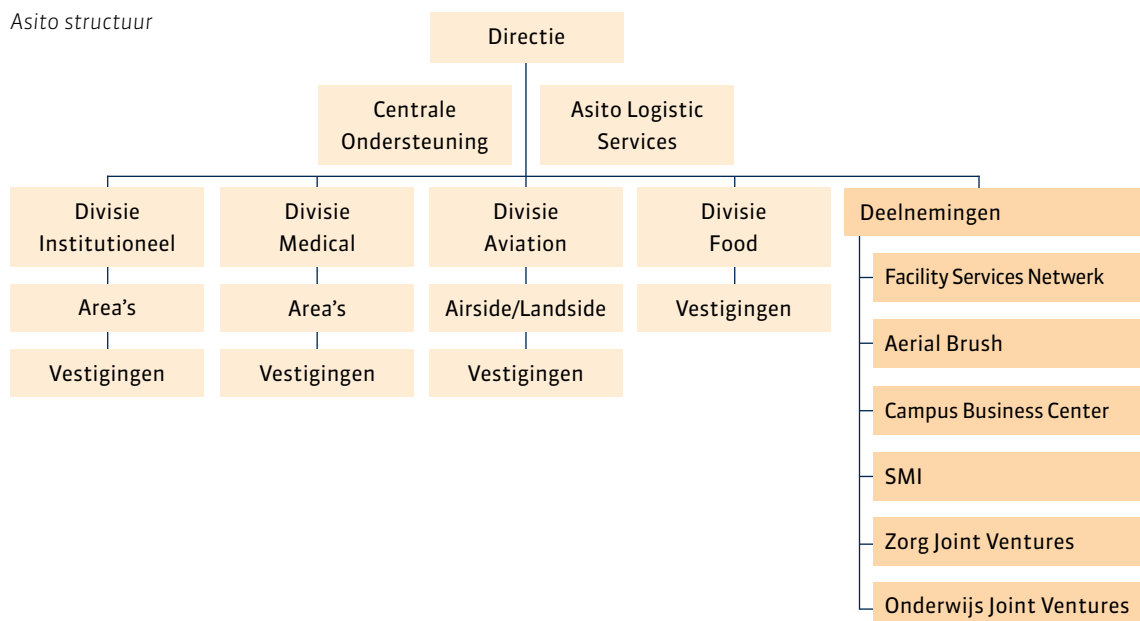
Iedereen verdient een schone, hygiënische en verzorgde werk- en leefomgeving.

Deze visie laat zien hoe Asito in haar vak staat. Een schone omgeving is een voorwaarde voor een prettig en comfortabel gevoel. Hygiëne zorgt voor hogere productiviteit en minder ziekteverzuim. Asito's rol hierin hebben we verwoord in de volgende missie.

Missie

Asito wil de meest alerte schoonmaakorganisatie van Nederland zijn die met inzet van oprechte, betrokken en bekwame medewerkers iedere dag weer een schonere, meer hygiënische en beter verzorgde werk- en leefomgeving mogelijk maakt.

Asito structuur

Asito is een mensenbedrijf. Met 12.500 medewerkers spreekt dat voor zich, maar via de aangescherpte missie leggen we hier nog sterker de nadruk op. Onze kracht ligt bij onze mensen, die goed zijn opgeleid en hun werk met trots vervullen.

Activiteiten; Schoonmaakkracht

Asito is de op één na grootste schoonmaakorganisatie van Nederland. Op kwaliteitsgebied wil Asito echter altijd voorop lopen. Met echte aandacht voor onze klanten, onder andere door lokale aanwezigheid, denken wij mee met onze relaties. De 120 vestigingen van Asito, verspreid over heel Nederland, hebben elk hun eigen vestigingsmanager. Een regionale manager, die de streek kent waarin hij werkt, de gebouwen, de bedrijven en de mensen. Een ondernemer, die resultaatgericht met zijn klanten omgaat, om de optimale oplossing te vinden voor de schoonmaakuitdaging van elke individuele klant.

Naast het reguliere schoonmaakwerk, biedt Asito haar klanten tal van facilitaire diensten. Voorbeelden hiervan

zijn glasbewassing en -renovatie, computerreiniging en -onderhoud, gevelreiniging, graffiti- en kauwgomverwijdering, interieurbepplanting, luchtkanaalreiniging, verhuisservice en tapijt- en meubelreiniging. Een bijzondere plaats in deze diensten neemt de Asito handyman in. Onder de naam Klus2Fix levert Asito klusjesmensen voor de kleine klusjes die bij bedrijven vaak blijven liggen. Voor al deze diensten kan de opdrachtgever de vaste Asito contactpersoon benaderen. Deze regelt verder alles; van offerte tot oplevering van de dienst. Op www.asito.com kunt u een compleet overzicht van onze diensten vinden.

Asito kent vier divisies; Institutioneel, Medical, Aviation en Food. De divisie Institutioneel werkt samen met zowel profit als non-profit organisaties in zeer brede zin. Veelal betreft het hier regulier schoonmaakwerk en aanvullende facilitaire diensten. De meer specialistische diensten zijn ondergebracht bij de andere divisies. Asito Medical richt zich specifiek op de Gezondheidszorg, zowel aan de cure kant (ziekenhuizen) als de care kant (verzorgings- en verpleeghuizen). Asito Aviation bedient de luchtvaartsector en houdt zich bezig met het schoonmaken van luchthavens en vliegtuigen en het afhandelen van verschillende facilitaire diensten daar omheen. Asito Food is gespecialiseerd in het schoonmaken in de voedingsmiddelenindustrie.

Naast deze divisies kent Asito de twee productgroepen Catering en Specialistische Reiniging. Deze bedienen beide de complete markt, maar vereisen een aparte positie vanwege de specialistische aard van hun werkzaamheden.

Schoonmaken en facilitaire dienstverlening in brede zin is meer dan ooit vakwerk. Het anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en steeds stringenter wetgeving, het daarop ontwikkelen van beleid en vervolgens toepassen in de praktijk vergt en vereist een buitengewoon grote deskundigheid. Het hoofdkantoor in Almelo ondersteunt de vestigingen, alsmede de key- en national accounts, op operationeel en commercieel gebied. Hierbij valt met betrekking tot de primaire processen te denken aan: kwaliteitszorg, arbo en milieu, logistiek en inkoop, sales back-office, calculatie en contractbeheer. Daarnaast worden de vestigingen vanuit het hoofdkantoor ondersteund op het gebied van personeelszaken, opleidingen, gezondheidsmanagement, automatisering en financiële- en salarisadministratie. In totaal kent het hoofdkantoor een vijftal stafafdelingen, te weten: Marketing & Sales, Operations, HRM, Financiën & ICT en Algemene Zaken.

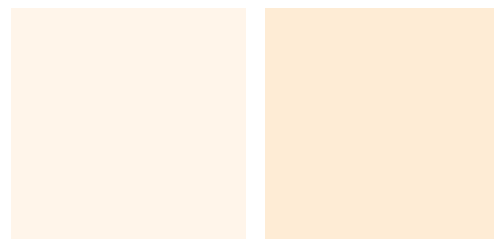
Strategie

Gebaseerd op haar vier succesfactoren; lokaal ondernemerschap, kennis van zaken, kwaliteit en betrouwbaarheid richting personeel, klanten en business partners, kent Asito binnen haar strategie drie belangrijke dimensies:

1. Asito legt zichzelf de eis van Operational Excellence op en wil daarmee topprestaties leveren in haar dienstverlening tegen een voor de klant optimale prijs. Continue product- en procesinnovatie staan hierbij centraal.
2. Asito beoogt Customer Intimacy. Daarmee geeft Asito invulling aan haar strategische ambitie om complementaire diensten toe te voegen aan het reguliere schoonmaken. Met haar gedegen kennis van zowel de opdrachtgever als de markt en gesteund door haar sterke kwaliteitsimago, wil Asito zich de komende jaren steeds duidelijker profileren als multi-service dienstverlener. Dit zowel onder de Asito-vlag als in samenwerking met business partners.
3. Dienstverlening is mensenwerk. De medewerkers bepalen uiteindelijk of Asito in de realisatie van haar plannen succesvol is of niet. Asito wenst zich in de markt blijvend te onderscheiden door de inzet van deskundig en toegewijd personeel op elk niveau. Daarnaast streeft Asito er naar om door haar eigen invulling van de rol van betrokken en betrouwbare werkgever richting medewerkers en de arbeidsmarkt het verschil te kunnen blijven maken. De financieel solide positie maakt dit ook mogelijk.

Doelstellingen

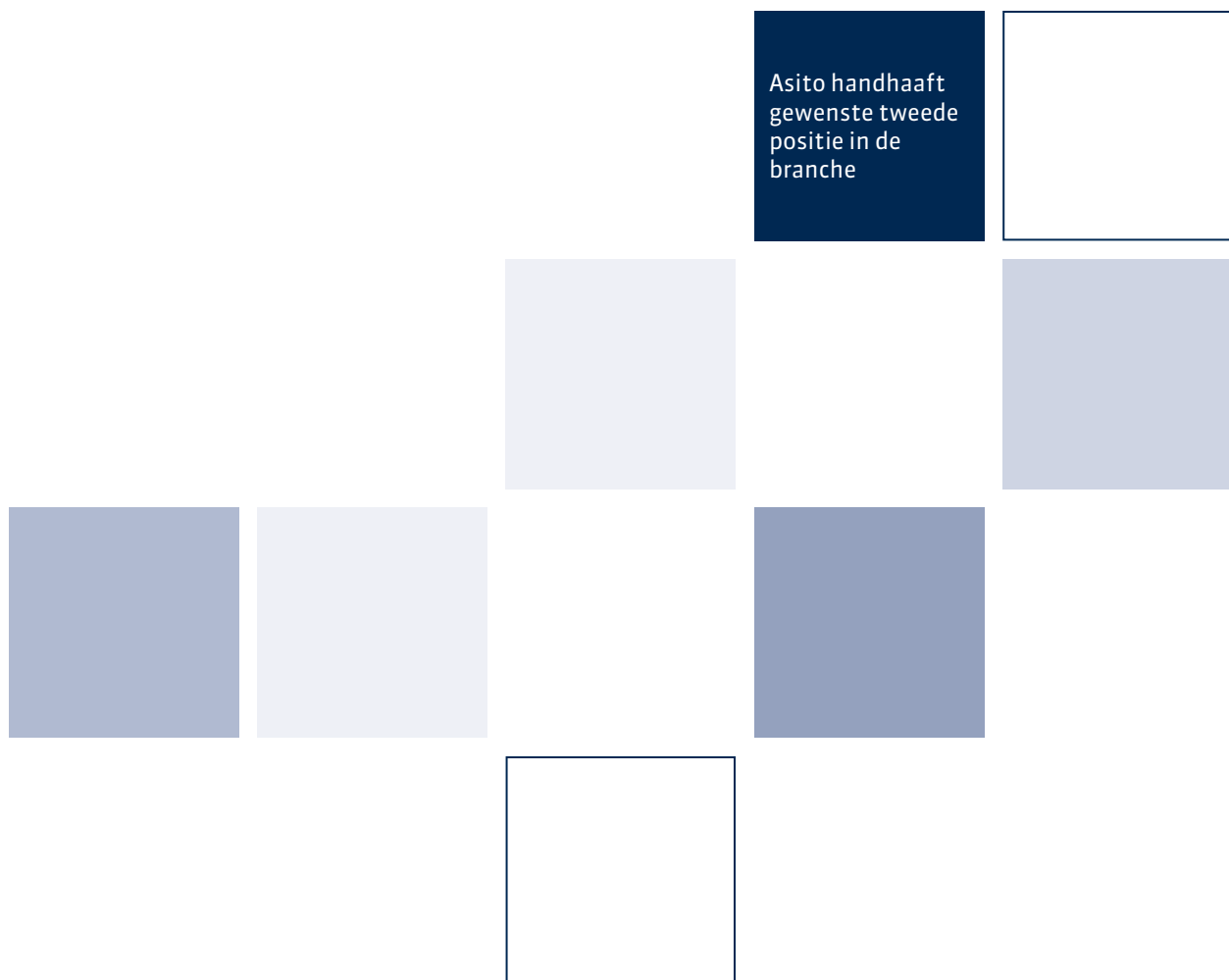
- Asito streeft naar een operationele winstmarge (op basis van het bedrijfsresultaat) van 5,0% op de omzet. Een solvabiliteitseis van 20% op lange termijn wordt voor een onderneming als Asito als solide financiële basis verondersteld.
- Asito streeft naar een autonome groei van minimaal 5% per jaar en een groei van maincontracting activiteiten (FSN) met ruim 20% per jaar.
- Asito streeft naar een medewerkertevredenheid van 95% en een ziekteverzuim van 6,5%.

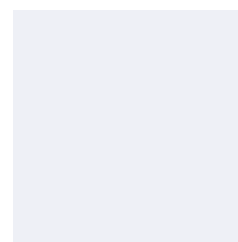
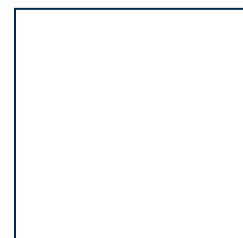
*Financieel
jaarverslag*
2008

DIRECTIEVERSLAG

Alert op de markt

Directieverslag 2008

Asito kan terugzien op een prima jaar. Een jaar waarin de positie in de top van de markt werd behouden. De economische groei van 2% in 2008 werd vooral in de eerste kwartalen gerealiseerd. Het laatste kwartaal was er voor het eerst sinds jaren sprake van krimp van de economie: -0,6%. De groei van de schoonmaakmarkt kwam in 2008 nagenoeg geheel tot stilstand. Wanneer het marktvolume wordt gecorrigeerd voor prijsindexatie resulteert zelfs een krimp in 2008.

Marktontwikkelingen in 2008

Het effect van de afnemende economische groei op de arbeidsmarkt was in 2008 duidelijk merkbaar. Alhoewel eind 2008 het aantal arbeidsplaatsen ruim 90.000 hoger was dan eind 2007, liep het aantal vacatures met name in het derde en vierde kwartaal sterk terug. Hierdoor werd het minder lastig om vacatures in te vullen en was er een lichte daling van het verloop.

De concurrentieverhoudingen in de markt zijn ten opzichte van 2007 nauwelijks gewijzigd, al neemt het markt-aandeel van de top 5 jaar over jaar toe. De samenstelling evenals de rangschikking binnen de top 5, met Asito sinds jaar en dag op de tweede plaats, bleef onveranderd. Een enkele uitzondering daargelaten waren er in 2008 geen overnames van betekenis. De consolidatieslag in de branche lijkt, wellicht mede gegeven de onzekere economische vooruitzichten, voorlopig tot een einde te zijn gekomen. Evenals in 2007 zocht in 2008 een aantal van

de middelgrote schoonmaakbedrijven de samenwerking door middel van een strategische alliantie.

Het aantal grote aanbestedingstrajecten met een Europese of soms wereldwijde scope nam in 2008 wederom sterk toe. De vraag naar bundled services en maincontracting ging onverminderd door. Nieuwe en voor de branche minder traditionele partijen uit de vastgoedsector hebben inmiddels als intermediair of maincontractor hun positie gevestigd. Juist die bedrijven die zich toelagen op deze vormen van dienstverlening, zijn veelal de echte groeiers in de verder verzadigde markt. Asito speelt in Nederland middels Facility Services Netwerk (FSN) en internationaal via Service Management International (SMI) succesvol in op deze ontwikkeling.

De toename van samengesteldheid in aanbestedingen en het naar elkaar toe bewegen van vastgoed en facilitaire dienstverlening komt tot uitdrukking in tenders waarin naast soft facilities ook steeds meer hard facilities worden aangevraagd. Het gevolg is dat aan de bovenkant van de markt een nieuw speelveld ontstaat, waarin grote partijen uit de vastgoedsector, de bouw en installatietechniek en de facilitaire dienstverlening met elkaar de strijd aangaan. Hierdoor vindt concentratie plaats aan de vraagzijde van de markt en verandert het traditionele concurrentieveld van de grote schoonmaakorganisaties. Om hier optimaal op in te kunnen spelen, is in 2008 de joint venture FSN uitgebreid met Strukton Worksphere, marktleider op het gebied van installatietechniek en technisch onderhoud.

Divisie Institutioneel

Asito staat voor schoonmaakonderhoud in de ruimste betekenis. Daarbij biedt Asito kleine en grote organisaties een omvangrijk dienstenpakket, volledig op maat. Het is de kracht van Asito en haar medewerkers om zowel de eenvoudige schoonmaaktaken als ook de zeer

Asito's ervaring op Schiphol resulteerde in de gunning van twee percelen bij de aanbesteding eind 2008

complexe opdrachten goed tot uitvoering te brengen. De divisie Institutioneel kent een brede doelgroep. Met het dichte vestigingsnetwerk wordt de dienstverlening verzorgd in kantoren, scholen, bedrijfsgebouwen, openbare gebouwen, vakantieparken, hotels, sportcomplexen enzovoort.

In 2008 heeft de vraag naar ondersteunende diensten zich voortgezet. Het Klus2Fix-concept is daarbij krachtig en doeltreffend gebleken. Deze ondersteunende diensten worden verleend aan de eigen opdrachtgevers. Nieuw is de samenwerking met een aantal hard facility suppliers.

In toenemende mate wordt de kwaliteitsbeleving een belangrijkere factor bij de waardering van de dienstverlening. Hierbij kan dankbaar gebruik gemaakt worden van de jarenlange ervaringen binnen de divisie Aviation en de opdrachten in de leisure markt. Daarbij zet de trend van inspanningsgericht werken naar resultaatgericht zich onverminderd voort.

Divisie Aviation

De divisie staat voor de regie, de aansturing en de uitvoering van diverse vormen van dienstverlening op de luchthaven en van de vliegtuigen. Op de luchthaven verzorgt Asito alle schoonmaakactiviteiten en aanvullende diensten voor de publiekstoegankelijke ruimtes. Rondom de vliegtuigen draagt Asito zorg voor de schoonmaakwerkzaamheden in de vliegtuigen en de bijbehorende logistieke processen. De afhandeling van de bagage en de zeer specialistische niet-technische onderhoudswerkzaamheden maken het taakpakket van Asito Aviation compleet.

Deze dienstverlening stelt zeer hoge eisen aan de organisatie van de divisie. Naast vakkennis op vele gebieden en de logistieke kundigheid, bepaalt de hoge motivatie van de medewerkers het succes van de activiteiten op de luchthaven.

Op vele fronten heeft Asito een verdere bijdrage geleverd aan de vereiste kostenbesparingen en de mogelijkheden om de reizigersbeleving naar een hoger niveau te brengen. Het laatste kwartaal van 2008 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de nieuwe aanbesteding van de werkzaamheden van de luchthaven Schiphol. Alle ingebrachte ervaring en kennis heeft op de valreep van 2008 de gunning van twee percelen gebracht.

Divisie Food

Asito Food verzorgt de reiniging en de desinfectie van productieruimtes en productielijnen in de voedings- en genotsmiddelenindustrie. Daarmee wordt invulling gegeven aan de werkzaamheden in een breed scala aan sectoren: slachterijen, kaasfabrieken, drankfabrieken, bakkerijen, kruidenproducenten, meelfabrieken, suikerfabrieken, enz.

De basis van het succes van de divisie ligt mede in de toepassing van de reinigingsmatrix. Deze brengt per ruimtedeel of lijnelement de frequentie en de aard van de reinigingshandelingen in kaart. Bij vele opdrachtgevers is daarnaast ook het speciaal voor de foodbranche ontwikkelde kwaliteitsmeetsysteem naar volle tevredenheid ingevoerd.

De inzet van Oost-Europese arbeidskrachten (veel arbeidsuren, lage tarieven, geen begeleiding, beperkte tot geen kennis van zaken) neemt merkbaar af. Voor de schoonmaakbranche een toe te juichen ontwikkeling.

Divisie Medical

Asito Medical is dé specialist op het gebied van schoonmaakdienstverlening voor de zorgsector. De activiteiten worden op maat georganiseerd vanuit veertien gespecialiseerde vestigingen. De klantenkring omvat het hele palet van 'care' en 'cure'. Vele ziekenhuizen, GGZ-instellingen, verpleeg- en verzorgingshuizen, medische laboratoria en revalidatiecentra verspreid over heel Nederland vertrouwen hun schoonmaakdiensten al meer dan drie decennia aan ons toe. Of het nu gaat om het schoonmaken van algemene ruimten, patiënten- en bewonerskamers, OK's of cleanrooms volgens GMP-richtlijnen. Daarnaast verzorgt Asito Medical een breed spectrum aan overige facilitaire diensten. Beddenreiniging en -opmaak, restauratieve diensten, linnenbeheer en het

verzorgen van interne logistiek zijn hiervan slechts enkele voorbeelden.

De druk op de budgetten in de zorgsector is verder toegenomen. In 2008 is dan ook veel aandacht besteed aan de verdere verbetering en borging van de interne operationele processen en het verhogen van de productiviteit. Met een drietal grote zorginstellingen is begin 2008 een joint venture opgericht met het doel processen verder te optimaliseren en de dienstverlening verder te ontwikkelen binnen een efficiënte kostenstructuur. Het eerste jaar is naar volle tevredenheid van alle partijen verlopen. Deze succesvolle samenwerkingen hebben echter een drukkend effect op de omzet daar Asito vanwege haar minderheidsbelang niet langer kan consolideren. Ook was Asito Medical in het vierde kwartaal succesvol in het verwerven van contracten voor het revitaliseren van eigen schoonmaakdiensten van zorginstellingen. Bij dit concept wordt onder leiding van Asito-management de schoonmaakdienst geprofessionaliseerd en naar een significant hoger productiviteitsniveau gebracht. Voor onze klanten levert dit een aanzienlijke kostenbesparing op. In 2009 zal dit 'undermanagement-concept' substantieel bijdragen aan het bedrijfsresultaat. Helaas zijn als gevolg van (Europese) aanbestedingstrajecten ook enkele gerenommeerde klanten 'verloren' gegaan. Al met al laat 2008 echter, gecorrigeerd voor joint venture-omzet, een aanzienlijke stijging van de omzet en een sterke verbetering van het resultaat zien (t.o.v. 2007).

Om invulling te geven aan het toenemend belang van 'hospitality' in dit marktsegment is met een extern instituut een opleiding ontwikkeld om schoonmaakmedewerkers te trainen in bewustwording en uitstraling van gastvrij gedrag. In een drietal pilots hebben enkele tientallen medewerkers het certificaat 'MoodMaker' (ambassadeur in gastvrijheid) behaald. In 2009 zal dit traject worden voortgezet.

Prijzdruk en rigide Europese aanbestedingen zullen ook de komende jaren hun invloed hebben op dit marktsegment. We zullen alleen al daarom met kracht doorgaan met de ontwikkeling van concepten en dienstverlening die onze toegevoegde waarde voor onze relaties verder vergroot.

Facility Services Netwerk groeit fors

De facility services markt in Nederland maakte het afgelopen decennium een vrij stabiele basisontwikkeling door. Veel gespecialiseerde (singleservice) dienstverleners dienden zich aan. Pogingen van marktpartijen om deze specialismen te bundelen in meer geïntegreerde vormen van dienstverlening kwamen, vooral door het uitblijven van de marktvraag, niet of nauwelijks tot wasdom. Sinds 2005 is daarin een duidelijke kentering waarneembaar. Grote ondernemingen neigen er steeds meer naar om over de volle breedte ondersteunende functies en de regie ervan uit te besteden, zowel de soft facilities als het complete gebouwen- en terreinbeheer. Drijvende krachten hierachter zijn concentratie op kernactiviteiten, efficiencyverbetering en flexibilisering. Het resultaat is dat aan de vraagzijde de scheiding tussen traditionele branches vervaagt en dat er een markt ontstaat met een omvang van bijna € 40 miljard, waarvan slechts circa 60% is uitbesteed.

Om een goed en passend antwoord te kunnen bieden op de toenemende vraag naar integrale dienstverlening, heeft Asito in 2005 samen met cateraar Albron en beveiligingsbedrijf Securitas de alliantie Facility Services Netwerk opgericht. De partners zijn alle drie topspeler in hun respectievelijke marktgebied en beschikken over een organisatie met landelijke dekking. In 2008 is Strukton Worksphere als 4e partner toegetreden waarmee Facility Service Netwerk nu ook een compleet pakket aan technische onderhoudsdiensten aanbiedt. Door de combinatie van de bewezen expertise van de vier partners – en die van een select aantal preferred suppliers – biedt FSN een unieke en complete propositie aan klanten die op zoek zijn naar een professionele partner op het gebied van geïntegreerde facilitaire dienstverlening. Het feit dat FSN over grootschalige eigen (productie)capaciteit beschikt en daarmee aanmerkelijk méér biedt dan alleen de inkoop-, management- en regiefunctie, onderscheidt haar van de meest vergelijkbare aanbieders.

In omzetvolume van de partners is Facility Services Netwerk marktleider in Nederland. In 2008 nam de omzet toe met ruim 44%. Dit heeft ertoe geleid dat, anticiperend op een verdere groei, de organisatie momenteel actief verder uitgebouwd wordt.

www.fsn.nl

Service Management International - antwoord op multinationale vragen

Asito is partner in Service Management International Ltd, een pan-Europese organisatie die in 2000 is opgericht. SMI is een gezamenlijke onderneming van een aantal toonaangevende facilitaire dienstverleners in Europa. De SMI-organisatie bestaat uit netwerkpartners die wereldwijd actief zijn in meer dan 70 landen.

SMI levert een totaalpakket aan facilitaire dienstverlening aan multinationale ondernemingen. De organisatie combineert internationale schaalgrootte, kennis en best practices met gedegen expertise met betrekking tot nationale facilitaire markten. Management-capaciteit, uitvoeringsexpertise en slagvaardigheid vinden elkaar lokaal op de werkvloer, onder het motto Think internationally, act nationally, execute locally.

Het SMI-netwerk biedt op wereldschaal een oplossing voor multinationals met een uitgebreide vraag naar facilitaire dienstverlening. Uiteraard zijn er meer bedrijven die proberen multinationalaal te opereren met single service dienstverlening. Deze maken echter geen gebruik van lokale kennis en uitoefening. Het SMI-model daarentegen voorziet in één internationaal single of multi-service contract, met in elk land een lokale gesprekspartner om de beste service te garanderen.

Door samen te werken met SMI krijgen klanten de synergie en continuïteit die ze verlangen van een multinationalaal contract zónder de voordelen van lokale kennis, know-how en slagvaardigheid in te moeten leveren. In Nederland is in 2008 de intensieve samenwerking uitgebreid tussen SMI en FSN, zowel in aanbestedingstrajecten als in de uitvoering. Dit betekent dat internationale bundled service contracten moeiteloos in de nationale context kunnen worden uitgerold.

www.servicemanagementinternational.com

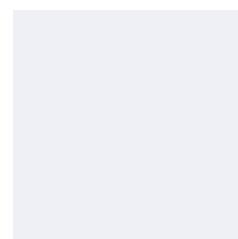
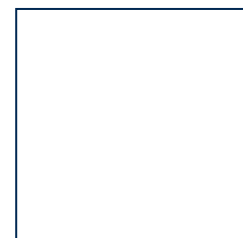

Under
Management
bij Asito
Medical
groeit sterk

ASITO FINANCIËEL

Alert op kwaliteit

Omzet en resultaat

2008 was een redelijk tot goed jaar voor Asito. De belangrijkste kengetallen ontwikkelden zich in positieve zin ten opzichte van 2007. De omzet van Asito steeg in 2008 met € 2,2 mio naar € 237,4 mio ofwel een groei van 0,9% ten opzichte van 2007. Het groeipercentage ligt daarmee iets boven het gemiddelde in de markt.

Binnen Asito is er voortdurend aandacht voor kwaliteit, ureninzet en de beheersing van indirecte kosten. Desondanks daalde de bruto marge met 0,5%. Deze lagere bruto marge resulteerde in samenhang met een iets hogere omzet in een bruto winst die € 0,7 mio onder het niveau van 2007 uitkwam. De indirecte kosten kwamen in 2008 € 1,1 mio lager uit dan in 2007. Het bedrijfsresultaat (Ebita) steeg met € 0,4 mio van € 10,8 mio in 2007 naar € 11,2 mio in 2008, wat een stijging van 3,9% inhoudt. De Ebit marge steeg van 4,6% naar 4,7%. Bij een iets lager afschrijvingsniveau ten opzichte van 2007 (€ -1,3 mio) bedroeg de Ebitda (bedrijfsresultaat voor

afschrijvingen en amortisatie goodwill) in 2008 € 13,8 mio, ofwel 5,8% van de omzet. Het netto resultaat steeg in 2008 met 4,2% ten opzichte van 2007.

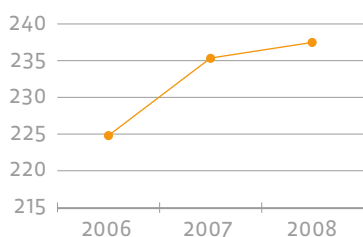
Cash flow en investeringen

In 2008 werd in totaal € 3,9 mio geïnvesteerd in materiële vaste activa, waarvan ruim € 1,1 mio in ICT en SAP, € 1,3 mio in bedrijfsmiddelen en € 1,4 mio in overige activa waarvan het merendeel in bedrijfspanden en vervoersmiddelen. De vrije cash flow in 2008 bedroeg € 13,8 mio, een afname ten opzichte van 2007 van € 0,9 mio. Voor een onderbouwing wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht en de toelichting.

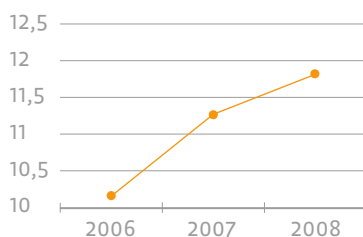
Financiële positie en ratio's

In lijn met het beleid van de Asito Dienstengroep met betrekking tot vermogensbeslag van werkmaatschappijen is in 2008 € 7,0 mio interim-dividend uitgekeerd aan de groep. Het eigen vermogen van Asito komt hier-

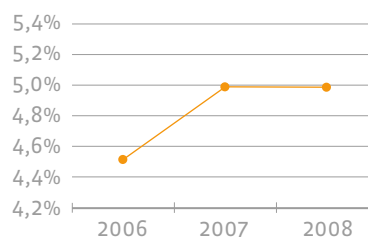
Omzet (x € mio)

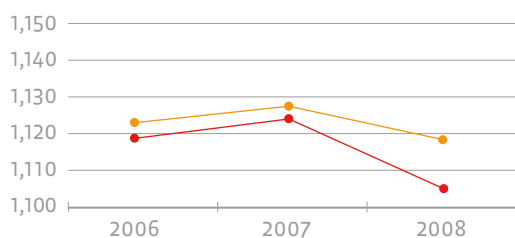

Resultaat voor belastingen (x € mio)

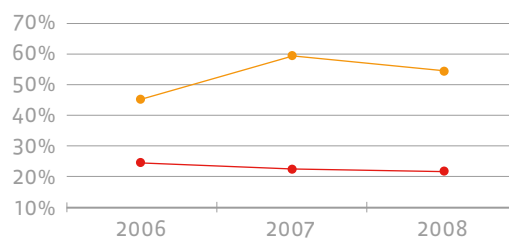

ROS

Current Ratio

- Current Ratio
- Quick Ratio

Solvabiliteit/Rentabiliteit (in %)

- Rendement op eigen vermogen
- Solvabiliteit

mee per balansdatum uit op € 16,0 mio. De solvabiliteit is eind 2008 gelijk aan 21,9% wat voldoende wordt geacht gezien de aard van de activiteiten en de daarmee samenhangende beperkte kapitaalsintensiteit. De liquiditeit, zowel de current ratio als de quick ratio, ligt met waarden van respectievelijk 1,12 en 1,11 boven de 1,0. Het rendement op het eigen vermogen is in 2008 54,9%.

De debiteurenpositie is in 2008 afgenomen met € 1,2 mio per jaareinde. Het gemiddeld aantal dagen liep in 2008 met 0,36 iets op. Het aantal dagen per jaareinde was met 38,1 dagen bijna 2,0 dagen hoger dan in 2007. De totale positie debiteuren met een ouderdom groter dan 90 dagen bedroeg per einde jaar slechts € 0,4 mio, waarvan inmiddels € 0,3 mio in 2009 is voldaan. Het resterende deel is volledig voorzien.

Beheersing van risico's**Continuïteit van klanten**

Asito beschikt over een strategisch evenwichtige klantenportefeuille. Het wegvallen van één of meerdere (grote) klanten heeft bij de huidige samenstelling van de portefeuille, geen verstrekende consequenties voor het resultaat van de onderneming.

Aanbestedingsproces en contracten

Asito werkt ten behoeve van de grote aanbestedingen en contracten met een risicoanalyse. Hierin worden onder meer de gehanteerde productienormen, de tariefstelling, initiële investeringen bij opstart, kosten van verwachte overcapaciteit, bonus-malus regelingen, risico's en consequenties van eventueel een voortijdige exit en overige contractcondities meegenomen in de afweging al dan niet aan te besteden.

Financiering, rente en valuta

Asito maakt gebruik van de groepsfinanciering en de rekening courant faciliteiten van de Asito Dienstengroep. De rente is gekoppeld aan de Euribor en daarmee variabel. Rentestijgingen worden nauwlettend gevolgd en indien nodig wordt actie ondernomen. Momenteel is er ruim voldoende kredietruimte aanwezig ten behoeve van going concern. De liquiditeit wordt vooralsnog ter beschikking gesteld tegen de oorspronkelijke financieringscondities. Doordat de activiteiten van de onderneming in de eurozone plaatsvinden, is er geen valutarisico.

Informatievoorziening en AO/IC

Binnen de Asito Dienstengroep is enkele jaren geleden een risicoraamwerk ontwikkeld dat mede richtinggevend is voor de interim-controle van de werkmaatschappijen en welke door de extern accountant wordt uitgevoerd. Dit raamwerk omvat de meest relevante risicogebieden binnen de onderneming, gegroepeerd in een twintigtal specifieke onderdelen. Tijdens de interim-controle, die in het kader van de jaarrekeningcontrole 2008 heeft plaatsgevonden, zijn deze risicogebieden en de daarbij horende interne beheersingsmaatregelen gecontroleerd en zijn er geen materiële onvolkomenheden geconstateerd. Doordat het merendeel van de back-office activiteiten is gecentraliseerd, wordt niet alleen optimaal gebruik gemaakt van schaalgrootte, maar kunnen tevens functiescheidingen en interne controlemaatregelen optimaal worden doorgevoerd.

Systeem- en databeveiliging

Op het gebied van systeem-, data- en toegangsbeveiliging heeft Asito de nodige voorzorgmaatregelen genomen. Deze worden continu gemonitord en waar nodig aangepast.

Continuïteit

Om de continuïteit van de informatievoorziening en IT-infrastructuur (kantoorinfrastructuur en SAP) te kunnen garanderen, maakt Asito gebruik van de diensten van IBM (disaster recovery). Op regelmatige basis worden met goed gevolg uitwijksenario's doorlopen. De risico's ten gevolge van een volledige uitval van de informatievoorziening, worden daardoor sterk gemitigeerd. In 2008 was er sprake van een noodzakelijke uitwijk, doordat de serverruimte ten gevolge van onzorgvuldig handelen door derden werd besmet met metaaldelen. Door adequaat handelen heeft dit, ondanks een uitwijk gedurende enkele maanden, niet geleid tot discontinuïteit in de beschikbaarheid van systemen en verlies van informatie.

WID

In overleg met fiscus en externe accountant voert Asito al jaren vestigingscontroles uit. Hierbij worden de administratieve en beheersmatige procedures en routines binnen alle vestigingen minimaal één keer per jaar vanuit het hoofdkantoor getoetst. Ook controle op aanwezigheid van een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de medewerkers valt hier onder. Eind 2006 is een systeem geïmplementeerd waarmee bij aannames van personeel het identiteitsbewijs wordt gescand. Dit wordt ter controle aan een gespecialiseerde instantie voorgelegd. Doordat deze digitale kopieën in SAP worden opgeslagen en gekoppeld zijn aan het personeelsnummer, wordt zowel de juistheid als volledigheid geborgd. Het foutpercentage ligt over geheel 2008 op circa 0,42%.

EDM

Sinds 1 juli 2006 zijn werkgevers verplicht een zogenaamde Eerste Dag Melding te doen, voorafgaand aan de indiensttreding van nieuwe medewerkers. Binnen Asito wordt er voortdurend op toegezien dat dit conform de gestelde regels geschiedt. Waar nodig worden onmiddellijk correctieve maatregelen genomen. Het foutpercentage ligt over geheel 2008 op circa 0,19%. Met ingang van 1 januari 2009 is de Eerste Dag Melding niet langer verplicht.

Schade

Asito is uiteraard verzekerd tegen belangrijke risico's als brand- en bedrijfsschade, productaansprakelijkheid en WA. Uit verklaringen van de aan de onderneming verbonden assuradeurs blijkt dat de afgesloten verzeke-

ringen toereikend zijn in relatie tot mogelijke kosten en/of claims. Met de toevoeging van de Wmo-activiteiten is het risicoprofiel van de onderneming ongewijzigd.

Debiteuren

Asito heeft, gegeven het geringe percentage niet-inbare vorderingen (circa 0,38 promille van de omzet, hetgeen 0,13 promille hoger is dan in 2007) geen kredietverzekering afgesloten. Met de komst van een nieuw creditmanagementpakket is het debiteurenbeheer verder geoptimaliseerd en het risico nog meer ingeperkt.

Kwaliteit

Ter bewaking en controle van de kwaliteit van de dienstverlening voert de interne kwaliteitsafdeling met regelmaat onverwachte kwaliteitsaudits uit. Zowel op de objecten als op de vestigingen.

Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

Conform de Arbowet moet iedere werkgever beschikken over een risico-inventarisatie en -evaluatie, inclusief een plan van aanpak. Een risico-inventarisatie verschaft inzicht in mogelijke knelpunten binnen een bedrijf op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn, evenals in te nemen maatregelen. Binnen Asito worden RI&E's opgesteld voor het hoofdkantoor, de vestigingen en de objecten.

Bedrijfsmanagementsysteem

Het bedrijfsmanagementsysteem is de basis voor het ISO-9001 certificaat van Asito. De belangrijkste doelstellingen van dit systeem zijn het continu verbeteren van de processen en prestaties van de organisatie en het verhogen van de tevredenheid van de opdrachtgevers. Om de werking van het systeem te toetsen worden steekproefsgewijs interne audits uitgevoerd door de afdeling KAM. Daarnaast voert Lloyd's Register Nederland elk half jaar audits uit.

ISO 14001

In 2007 zijn de voorbereidingen getroffen ten behoeve van het verkrijgen van een ISO 14001 Milieucertificaat. Het systeem richt zich op de inkoop, opslag en distributie van materialen en middelen. Door Lloyd's is inmiddels vastgesteld dat het milieumanagementsysteem bij Asito ruimschoots voldoet aan de criteria van de norm ISO 14001 waarop het certificaat is verstrekt.

ASITO INTERN

Alert op kansen

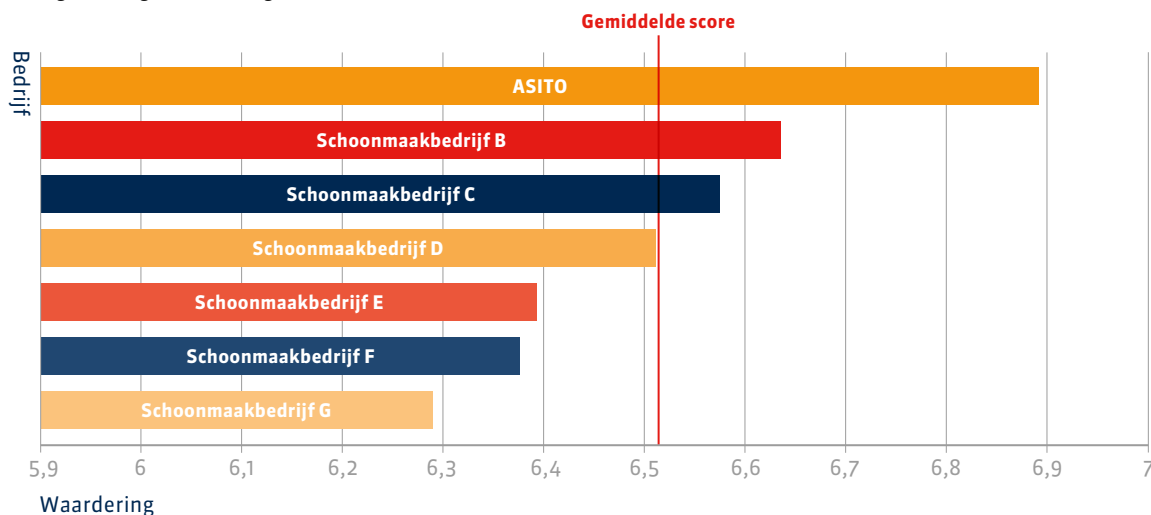
Marketing & Sales

De commerciële organisatie van Asito heeft in 2008 wederom uitstekende resultaten geboekt. Door een verdere specialisatie op private en Europese aanbestedingen is het vermogen om maatwerk offertes aan te bieden verder toegenomen. Zowel het volume als de kwaliteit van uitgebrachte offertes werd daarmee verder verhoogd ten opzichte van de voorgaande jaren. Waar het gunningspercentage in 2007 verdubbelde, is de stijgende lijn voortgezet. Hierdoor steeg in 2008 het gunningspercentage met ruim 10%.

In 2008 publiceerde onderzoeksbureau Blauw de resultaten van haar tweejaarlijkse Imago Blauwdruk Facilitaire Diensten. Voor de vierde achtereenvolgende keer plaatsten 900 facility managers in Nederland Asito op nummer 1. Een bevestiging dat onze persoonlijke en betrokken aanpak werkt. De naam Asito roept bij facility managers spontane associaties op met onder meer “waar voor je geld” en “betrouwbaarheid”.

Om de merknaam Asito meer kracht bij te zetten is in 2008 de herpositionering van het merk verder vorm en inhoud gegeven. Hoogtepunt hierin was de verkiezing

Hoogste imago- & belevingsscore 2008

van Asito's Next Top Model waarin alle 12.500 medewerkers van Asito uitgenodigd werden om mee te dingen naar een plaats in de reclamecampagne 2009 van Asito. Tijdens een spectaculaire finale zijn vijf winnaars gekozen die sindsdien het gezicht van Asito vormen.

Financiën en ICT

In het eerste kwartaal van 2008 is veel tijd en energie gestoken in het inrichten van SAP ten behoeve van de nieuwe CAO schoonmaak welke 1 april 2008 is ingegaan. Tevens is in 2008 de overgang gemaakt van SAP Business Warehouse naar Business Intelligence en werd SAP payroll ingericht voor de verloning van medewerkers conform de catering CAO.

Het proces van de verwerking en fiattering van inkoopfacturen is vergaand geautomatiseerd, door de introductie van een nieuwe scan en workflow applicatie. De afronding van dit project zal in 2009 plaatsvinden.

In de zomermaanden werd de back-up-recovery procedure onbedoeld aan een praktijktest onderworpen. Een complete systeemuitwijk was noodzakelijk, doordat de serverruimte ten gevolge van onzorgvuldig handelen door derden werd besmet met metaaldeeltjes. Door een enorme inspanning van de organisatie is dit gehele traject zonder noemenswaardige verstoring van de informatievoorziening en beschikbaarheid van systemen verlopen.

In het vierde kwartaal van 2008 is door de ICT afdeling van Asito in zeer korte tijd de gehele ICT infrastructuur voor de thuiszorgactiviteiten binnen de Asito Dienstengroep nieuw opgezet en in beheer genomen en zijn er interfaces gerealiseerd tussen het Thuiszorgmanagementsysteem en SAP.

Veel tijd en energie is gestoken in de verdere stroomlijning en uniformering van financieel administratieve processen op de vestigingen en het doorvoeren van de daaruit volgende organisatiewijzigingen. Dit als laatste fase van de implementatie van de HR survey. Ook werd in het kader hiervan een compleet nieuwe urenportal ontwikkeld voor de invoer van uren door objectleiding. Deze applicatie moet gaan leiden tot meer grip op ureninzet en een meer accurate verwerking ervan.

Debiteurenbewaking heeft in 2008 extra aandacht gekregen teneinde de tendens van verslechtering van betalingsgedrag en het eenzijdig opleggen van verlengde betalingstermijnen het hoofd te kunnen bieden.

Human Resource Management

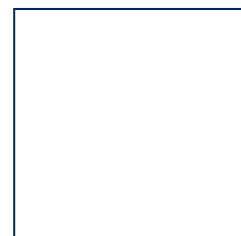
De uitdaging in 2008 van verdere sociale innovatie met gerichte investeringen in de eigen organisatie en mensen met als doel de bedrijfsprestaties te vergroten, is grotendeels gelukt. De HR Survey heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld. HR processen zijn beschreven en opnieuw in de organisatie uitgerold. Competenties van ondersteunend personeel zijn in kaart gebracht en diverse opleidingstrajecten zijn ontwikkeld. Nieuwe functies zoals personeelsfunctionaris en coördinator FPA (Financiële en Persoonsadministratie) zijn geïnitieerd. Hiermee wordt een betere borging gerealiseerd, tegelijk met slimmer en efficiënter werken.

De gespannen arbeidsmarkt in 2008 heeft geleid tot een hogere uitstroom dan de afgelopen jaren. Door een gericht aantal maatregelen zoals de introductie van De Krachtbron (management developmentprogramma), een nieuw beloningsgebouw t.b.v. objectleiders en een management opleidingsprogramma voor het area-management, is de uitstroom voor deze sleutelposities relatief beperkt gebleven.

De nieuwe CAO (*) binnen de schoonmaakbranche heeft, hoewel baanbrekend op het gebied van transparantie en eenvoud, in de uitvoering op enkele punten aangaande de eindejaarsuitkering en het vakantiesaldo de nodige discussies opgeleverd. Het heeft de grote stap die gezet is naar een meer marktconform, goed en eenduidig uurloon voor onze schoonmakers overschaduwd en heeft medewerkers vaak onnodig onzeker gemaakt.

(*) De HR directeur van Asito is de eerste onderhandelaar namens de werkgeversorganisatie OSB.

De introductie van De Krachtbron is één van de factoren die de uitstroom voor sleutelposities hebben beperkt

Met de unieke opleidingsparagraaf in de CAO waarin geregeld wordt dat alle nieuwe medewerkers verplicht in het eerste jaar een vakopleiding aangeboden krijgen, wordt geïnvesteerd in een verbetering van de employability van medewerkers, een hogere productiviteit en de gezondheid van medewerkers (arbo preventie).

Eind 2008 telde Asito 12.361 medewerkers (inclusief oproepkrachten); iets meer dan in 2007. Hiervan zijn er 11.923 direct en 438 indirect. Omgerekend naar fulltime equivalenten zijn dit er respectievelijk 4.695 fte en 366 fte. Het totale bestand van 5.061 fte is daarmee met 37 fte gegroeid ten opzichte van 2007.

Dan de vooruitblik op 2009. De verwachting is dat de context van een stagnerende consumptie en economische krimp als gevolg van de recessie, in het bijzonder op het gebied van arbeidsvoorwaarden, ons zal nopen om in te zetten op beheersing van de loonkosten, verhogen van de productiviteit en het gericht oplossen van actuele én toekomstige knelpunten op de arbeidsmarkt. Daarvoor worden in 2009 verdere stappen gezet op het gebied van leeftijdsbewust personeelsbeleid, werving, selectie en retentie.

Operations

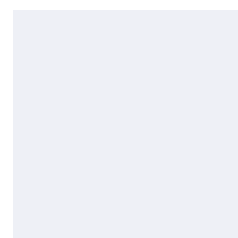
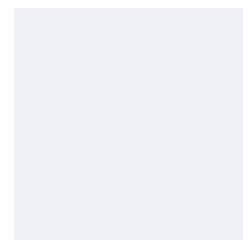
Naast Customer Intimacy en Personeel kent Asito een derde strategische pijler, namelijk Operational Excellence. In het licht van deze strategische pijler heeft het jaar 2008 binnen Operations in het teken gestaan van de vaststelling van de best-practices in de operationele processen en de uitvoering ervan. Door een gezamenlijke aanpak van de lijnorganisatie en de stafafdelingen zijn de processen binnen de lijnorganisatie doorgelicht en is de keuze van de meest effectieve procesdoorgang vastgesteld. Hierbij is ondersteuning verleend door een extern consultantsbureau. De keuzes naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek zijn in een vijftal areas op de merites beproefd met als doel een verdere uitrol over alle areas in het jaar 2009.

Operational Excellence heeft verder vorm gekregen door de randvoorwaardelijke ondersteuning van de centrale stafafdelingen. Enkele van de aansprekende initiatieven zijn:

- De resultaten van het Dagelijks Kwaliteitsmeet Systeem (DKS) worden gekoppeld aan de resultaten

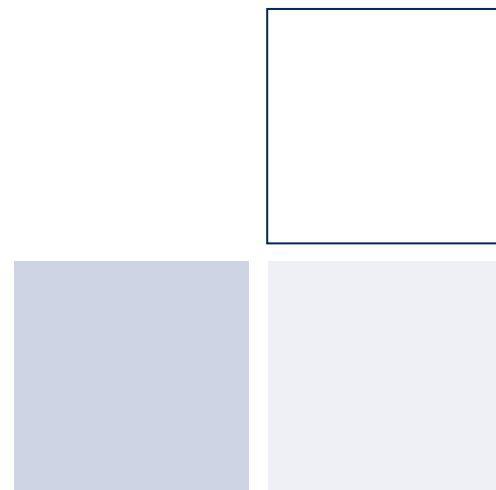
van de interne en externe metingen van de technische kwaliteit, aan de bevindingen van de interne en externe ISO-9001 audits en aan de klantperceptie

- De interne DKS-opleiding is verbeterd, waarbij meer nadruk is gelegd op de vastlegging van de bevindingen, de bespreking van de resultaten met de eigen medewerkers, de bespreking van de resultaten met de opdrachtgever en het signaleren van bijzonderheden tijdens de DKS-ronde
- De centrale ondersteuning en begeleiding van de opstart van de grote nieuwe contracten is zeer succesvol gebleken. De opstartkosten en de doorlooptijd tot het beoogde kwaliteitsniveau zijn door de ondersteuning onder leiding van de Opstartmanager significant teruggedrongen. Dit succes heeft zich vertaald naar de aanstelling van een additionele Opstartmanager
- De Materiaal & Middelen Commissie heeft een relevante uitbreiding van het aantal inkoopitems onder private label weten te bewerkstelligen. Door deze private labelling is een grotere mate van onafhankelijkheid en eenduidigheid tot stand gebracht
- Het in kaart brengen van de klantbeleving bij grote en sterk decentraal georganiseerde opdrachtgevers middels een pilot met een webbased applicatie blijkt snel adequate data en analyses te kunnen genereren
- De centrale trainingen en opleidingen door het Opleidings- en KennisCentrum OKC zijn in vergaande mate aangepast naar de actuele stand van zaken. Door optimalisatie van de trainingsplanningen heeft de afdeling tevens additionele praktijktraining op de locatie van de opdrachtgevers kunnen aanbieden

VERWACHTINGEN 2009

Alert op de toekomst

De verwachtingen ten aanzien van de marktontwikkeling in 2009 zijn niet positief. Nadat de groei van de markt in 2008 nagenoeg tot stilstand is gekomen, wordt voor 2009 krimp verwacht, hetgeen in lijn is met de ontwikkeling van de Nederlandse economie. Deze zal naar verwachting van het CPB met 3,5% krimpen in 2009 en zelfs voor 2010 wordt krimp verwacht. Met een verwachte inflatie van rond de 1 procent zullen de kostenstijgingen beperkt blijven. Doordat de werkloosheid zal toenemen zal het voor Asito ten opzichte van voorgaande jaren relatief eenvoudig worden personeel te vinden.

Centraal Planbureau handhaaft zijn verwachting van een negatieve groei van de economie van 3,5 procent in 2009. Het Centraal Planbureau (CPB) gaf onlangs zijn definitieve raming voor de economische groei van Nederland in 2009. De organisatie handhaaft zijn verwachting van een negatieve groei van 3,5 procent. In 2010 zal er een krimp van 0,25 procent te zien zijn. Daarnaast zal het begrotingssaldo in 2009 uitkomen op -2,8 procent, en in 2010 op -5,6 procent.

‘De inflatie zal in 2009 en 2010 op 1 procent uitkomen, de werkloosheid zal oplopen van 5,5 procent in 2009 naar 8,75 procent in 2010.’

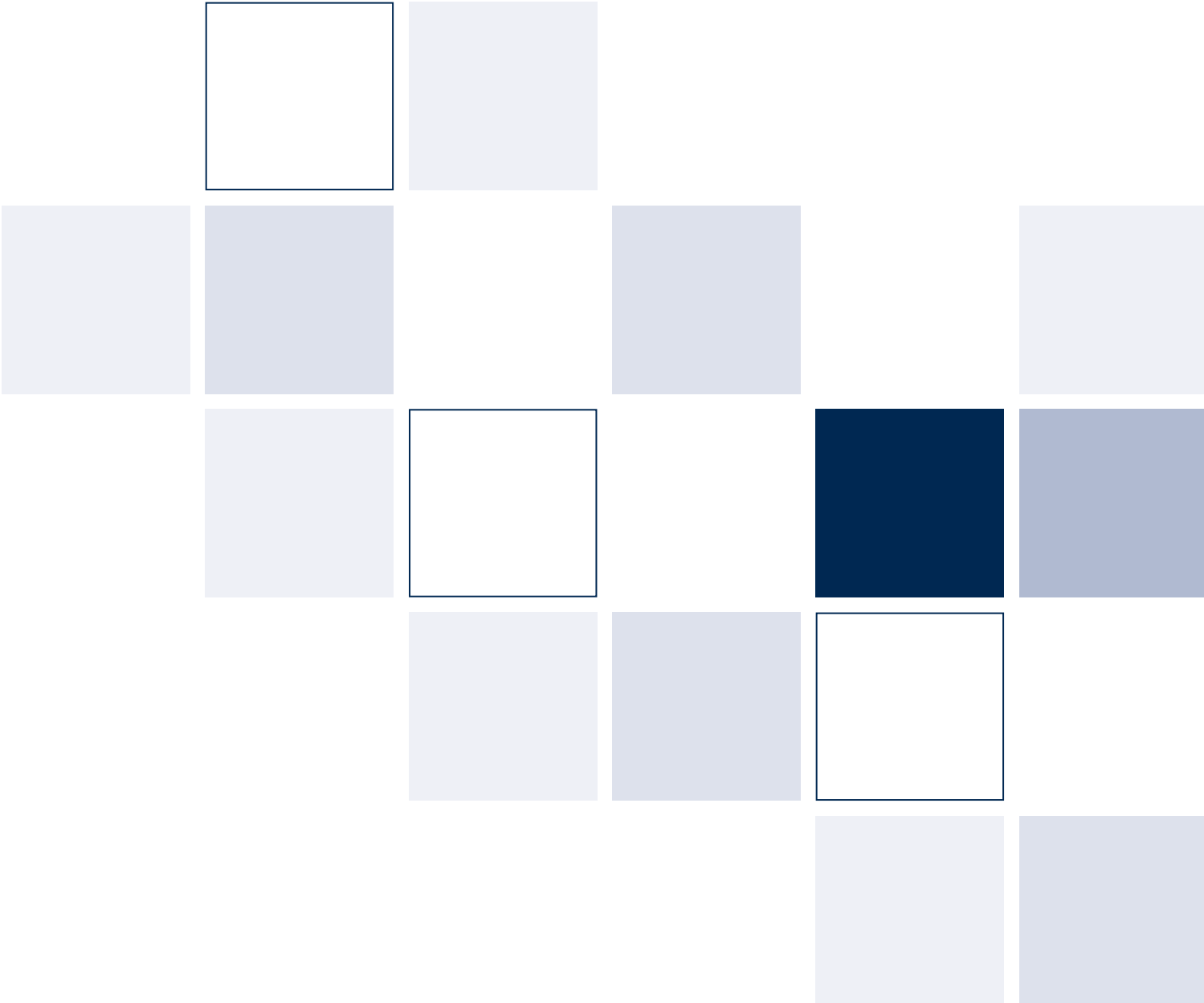
Ook in 2009 zal de markt blijven vragen naar integrale dienstverlening (bundled services). Door haar rol binnen FSN en SMI kan Asito hier optimaal op inspelen. De uitbreiding met Strukton Worksphere in 2008 zal naar verwachting een versnelling van de ontwikkeling van FSN

tot gevolg hebben. Op het gebied van Publiek Private Samenwerking zal in 2009 naar verwachting nauwelijks beweging waar te nemen zijn. Door de kredietcrisis is de financiering van dergelijke projecten nauwelijks te realiseren.

Aangezien het aantal gunningen de laatste maanden van 2008 is toegenomen, is enig optimisme met betrekking tot de omzetontwikkeling toch nog op zijn plaats. Met de loonstijging van 3,0% die per 1 januari 2009 ingaat, zal evenals in voorgaande jaren het realiseren van een voldoende prijsverhoging in de tarieven van bestaande contracten essentieel zijn om de marge op peil te houden. Vooralsnog loopt dit proces naar tevredenheid. In 2009 zullen, anticiperend op eventuele negatieve effecten van de kredietcrisis, de kosten van de organisatie worden teruggedrongen. Voorts zal het proces van debiteurenbewaking verder worden aangescherpt en zal er een contingencyplan worden opgesteld. Tot op heden zijn de effecten van de kredietcrisis op de performance van Asito nog beperkt. Het laat zich op dit moment nog lastig inschatten hoe zich dit gedurende het jaar zal ontwikkelen.

Alertheid is geboden!

Almelo, 8 april 2009
De directie
J.B. Kroeze
J.C.J. Schellekens

KENGETALLEN ASITO B.V.

	2008	2007	2006	2005	2004
Personeel					
Direct	11.923	12.051	12.249	12.012	12.089
Indirect	438	447	451	455	460
Totaal aantal medewerkers	12.361	12.498	12.700	12.467	12.549
Fulltime equivalenten	5.061	5.024	4.928	5.078	5.281
Financieel (x € 1.000)					
Netto-omzet	237.490	235.289	224.787	220.219	212.677
Bedrijfsresultaat	11.213	10.787	9.773	12.036	13.832
Resultaat voor belasting	11.778	11.264	10.157	13.445	14.555
Nettoresultaat	8.775	8.420	7.157	11.556	9.407
Cash-flow	13.783	14.683	14.353	16.954	18.864
Financiële ratio's					
Liquiditeit	1,12	1,13	1,12	1,03	1,38
Quick ratio	1,11	1,12	1,12	1,03	1,37
Solvabiliteit (in %)	21,9	22,4	24,5	21,0	38,9
REV (in %)	54,9	59,3	45,4	84,9	27,0
RTV (in %)	15,3	17,0	15,2	18,6	15,5
Bedrijfsresultaat in % omzet	4,7	4,6	4,3	5,5	6,5
Resultaat voor belastingen in % omzet	5,0	4,8	4,5	6,1	6,8
Nettoresultaat in % omzet	3,7	3,6	3,2	5,2	4,4

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december 2008 (voor winstbestemming)

(Bedragen x € 1.000)	Ref.	31 december 2008	31 december 2007
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	4	9.454	8.245
		9.454	8.245
Vlottende activa			
Vorraden	5	738	169
Vorderingen	6	62.887	54.984
Liquide middelen	7	7	10
		63.632	55.163
		73.086	63.408
Passiva			
Eigen vermogen	24	15.970	14.195
Voorzieningen	8	282	291
Kortlopende schulden	9	56.834	48.922
		73.086	63.408

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2008

(Bedragen x € 1.000)	Ref.	2008	2007
Netto-omzet	14	237.490	235.289
Materiaalkosten		19.576	18.046
Kosten uitbesteed werk		21.504	20.399
Lonen en salarissen		133.611	131.844
Sociale lasten		19.995	21.019
Pensioenpremies		7.160	6.520
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	15	2.583	3.766
Overige bedrijfskosten		21.848	22.908
Som der bedrijfslasten		<u>226.277</u>	<u>224.502</u>
Bedrijfsresultaat		11.213	10.787
Financiële baten en lasten	16	565	477
Resultaat uit gewone bedrijfsuitvoering vóór belastingen		11.778	11.264
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	17	(3.003)	(2.844)
Nettoresultaat na belastingen		<u>8.775</u>	<u>8.420</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2008

(Bedragen x € 1.000)	Ref.	2008	2007
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		11.213	10.787
Afschrijvingen MVA en IMVA	15	2.570	3.896
Cash-flow		13.783	14.683
Veranderingen in het werkkapitaal:			
- Vorderingen	6	(7.903)	(817)
- Voorraden	5	(569)	52
- Kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	9	(2.917)	3.781
		(11.389)	3.016
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		2.394	17.699
Overige mutaties:			
- per saldo ontvangen interest	16	565	477
- vennootschapsbelasting	17	(3.003)	(2.844)
- mutatie voorzieningen	8	(9)	125
- afwaardering financiële vaste activa		0	0
		(2.447)	(2.242)
Kasstroom uit operationele activiteiten		(53)	15.457
Kasstroom uit investerings-activiteiten			
Investerings in materiële vaste activa	4	(3.853)	(2.565)
Acquisitie deelnemingen	4	(124)	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	4	198	402
		(3.779)	(2.163)
Transporteren		(3.832)	13.294

		2008	2007
(Bedragen x € 1.000)	Ref.		
Transport		(3.832)	13.294
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Betaald dividend	24	<u>(7.000)</u>	<u>(10.000)</u>
Netto kasstroom		<u>(10.832)</u>	<u>3.294</u>
Geldmiddelen 1 januari		(10.170)	(13.464)
Netto kasstroom		<u>(10.832)</u>	<u>3.294</u>
Liquide middelen	7		10
Schulden kredietinstellingen	<u>(21.009)</u>	<u>(10.180)</u>	
Geldmiddelen 31 december		<u>(21.002)</u>	<u>(10.170)</u>

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

1 Algemeen

1.1 Activiteiten

Asito B.V. vormt samen met haar dochtermaatschappijen een dienstverlenende organisatie. De activiteiten bestaan voornamelijk uit:

- schoonmaak en reiniging;
- catering;
- handel in schoonmaak- en aanverwante artikelen.

1.2 Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers verwerkt van Asito B.V. en de vennootschappen waarin zij direct of indirect voor 100% deelneemt. De namen en zetels van de in de consolidatie betrokken deelnemingen zijn vermeld in de bijlage. De volledige lijst van deelnemingen ligt ter inzage bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel Oost Nederland te Enschede.

De resultaten van verworven deelnemingen worden geconsolideerd vanaf het moment van verwerving.

Op 1 januari 2008 heeft een interne juridische herstructurering plaatsgevonden binnen de Asito Dienstengroep B.V.. Asito Beheer B.V., voorheen moeder van Asito B.V. heeft haar aandelen in Asito B.V. verkocht en geleverd aan Asito Dienstengroep B.V.. Deze heeft vervolgens haar aandelen in Asito Beheer B.V. en haar aandelen in Hemarco B.V. verkocht en geleverd aan Asito B.V..

1.3 Groepsverhoudingen

Asito B.V. behoort tot de Asito Dienstengroep. De financiële gegevens van Asito B.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Asito Dienstengroep B.V.

1.4 Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en het bankkrediet opgenomen onder de kortlopende schulden. Ontvangen en betaalde rente en winstbelasting zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaald dividend is opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand jaar.

2.2 Materiële vaste activa

De waardering van de bedrijfsgebouwen en -terreinen is gebaseerd op de getaxeerde opbrengstwaarde ultimo 1979, de waarde van de bouwkosten met betrekking tot nieuwbouw na taxatiedatum of de verkrijgingswaarde, verminderd met lineair berekende afschrijving op basis van de geschatte economische levensduur. De bij hertaxatie geconstateerde waardeverschillen zijn toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve herwaardering rekening houdend met de latente belastingclaim.

De overige duurzame productiemiddelen worden gewaardeerd op aanschaffingswaarde verminderd met lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

2.3 Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde.

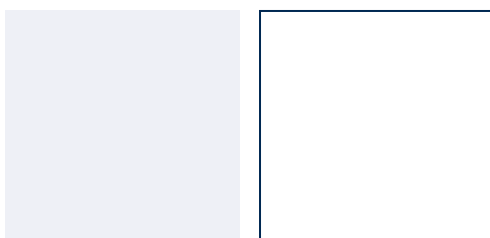
Indien de waarde van de deelneming, waarvoor garanties zijn afgegeven, negatief bedraagt, wordt deze opgenomen onder de voorzieningen.

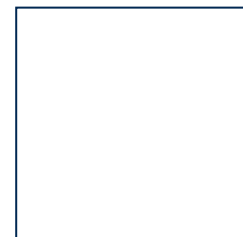
2.4 Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd op de laatstbetaalde inkoopprijs inclusief een opslag voor inkoopkosten of tegen lagere marktwaarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met incourantheid.

2.5 Dividendvoorstel

Het over het boekjaar aan de aandeelhouders uit te keren dividend is verantwoord in het eigen vermogen totdat in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een besluit hierover is genomen.

2.6 Voorzieningen

a. Voorziening latente belastingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de gevolgde bedrijfseconomische grondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover reeds bij wet vastgesteld. Latente belastingvorderingen, met inbegrip van die voortvloeiend uit voorwaartse verliescompensatie, worden gewaardeerd indien in redelijke mate kan worden aangenomen dat deze zullen worden gerealiseerd. Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

b. Voorziening deelnemingen

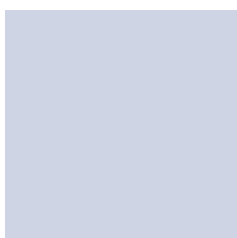
Deelnemingen waarvoor de vermogenswaarde negatief is en waarvoor garanties zijn afgegeven worden opgenomen onder de voorzieningen.

c. Pensioenvoorziening

Asito B.V. heeft enkele toegezegde pensioenregelingen. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op de pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. Asito B.V. heeft de toegezegde pensioenregelingen verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling. Dientengevolge is geen voorziening voor pensioenverplichtingen voor personeelsleden opgenomen en worden niet alle risico's verbonden aan deze pensioenregeling tot uitdrukking gebracht in de balans. De verschuldigde premies worden als last verantwoord in de winst- en verliesrekening. Voor zover de verschuldigde premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting in de balans opgenomen.

2.7 Overige activa en passiva

Voor zover in het bovenstaande niet anders is aangegeven worden activa en passiva gewaardeerd op nominale waarde. Hierbij wordt op vorderingen, indien dit noodzakelijk is, een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn. De afschrijvingen op materiële vaste activa worden berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde respectievelijk de geherwaardeerde waarde, op basis van de verwachte levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

a. Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de in het verslagjaar aan derden in rekening gebrachte bedragen voor geleverde goederen en diensten, exclusief omzetbelasting, onder aftrek van verleende kortingen.

b. Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

c. Belastingen

De belastingen over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening worden berekend naar het nominale tarief waarbij rekening wordt gehouden met fiscale faciliteiten. Overigens wordt voor de belastingen naar de winst een voorziening getroffen op basis van het resultaat overeenkomstig de winst- en verliesrekening, hetgeen inhoudt dat rekening wordt gehouden met latente belastingen. Deze voorziening wordt berekend tegen het geldende tarief.

d. Vreemde valuta

Indien activa en passiva luiden in vreemde valuta heeft omrekening plaatsgevonden tegen de koers per balansdatum. De daarbij optredende koersverschillen worden in het resultaat verwerkt. Voor zover opbrengsten en kosten luiden in vreemde valuta geschiedt omrekening tegen de gemiddelde koersen in de loop van de periode. Hierbij optredende koersverschillen worden afzonderlijk ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat verantwoord.

4 Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en gereed- schappen	Kantoor- inventarissen	Transport- middelen	Totaal
(Bedragen x € 1.000)					
1 januari 2008					
Verrijingswaarden	9.339	7.571	12.404	808	30.122
Herwaarderingen	150	0	0	0	150
Cumulatieve waardevermindering en afschrijvingen	(4.984)	(6.041)	(10.520)	(482)	(22.027)
Boekwaarde	4.505	1.530	1.884	326	8.245
Mutaties 2008					
Investerings	1.091	1.336	1.084	342	3.853
Acquisitie	10	2	25	87	124
Desinvesteringen	(8)	(2)	(14)	(174)	(198)
Afschrijvingen	(416)	(1.039)	(1.032)	(83)	(2.570)
	677	297	63	172	1.209
31 december 2008					
Verrijingswaarden	10.538	8.763	13.382	924	33.607
Herwaarderingen	150	0	0	0	150
Cumulatieve waardevermindering en afschrijvingen	(5.506)	(6.936)	11.435	(426)	(24.303)
Boekwaarde	5.182	1.827	1.947	498	9.454
Afschrijvingspercentages	2,75 – 20,0%	33,3 – 50,0%	10,0 – 33,3%	22,5%	

5 Voorraden

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Grond- en hulpstoffen	<u>738</u>	<u>169</u>

6 Vorderingen

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Groepsmaatschappijen	30.664	23.671
Handelsdebiteuren	29.881	31.107
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>2.342</u>	<u>206</u>
	<u>62.887</u>	<u>54.984</u>

Over de rekening courant verhouding met groepsmaatschappijen is in 2008 3,75% rente berekend.

7 Liquide middelen

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Kasmiddelen	<u>7</u>	<u>10</u>

8 Voorzieningen

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Latente belastingverplichtingen	<u>282</u>	<u>291</u>
Het verloop van de voorzieningen is als volgt:		
Balans 1 januari 2008	291	
Dotaties	0	
Onttrekkingen	<u>(9)</u>	
Balans 31 december 2008	<u>282</u>	

De voorziening latente belastingen kent een overwegend langlopend karakter.

9 Kortlopende schulden

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Groepsmaatschappijen	0	189
Kredietinstellingen	21.009	10.180
Handelscrediteuren	4.917	5.767
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.575	4.428
Overige schulden en overlopende passiva	<u>23.333</u>	<u>28.358</u>
	<u>56.834</u>	<u>48.922</u>

Over de rekening courant verhouding met groepsmaatschappijen is in 2008 3,75% rente berekend.

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Vakantierechten (inclusief sociale lasten)	16.804	17.389
Bonus en gratificaties (inclusief sociale lasten)	1.788	2.782
Nettosalarissen	4.332	7.312
Voorlopige omzet	0	0
Overige schulden en overlopende passiva	<u>409</u>	<u>975</u>
	<u>23.333</u>	<u>28.358</u>

10 Kredietfaciliteiten

De kredietfaciliteiten bij banken bedragen maximaal € 32,5 mio voor de Asito Dienstengroep gezamenlijk exclusief Thuiszorgservice Nederland Holding B.V. en diens dochtermaatschappijen.

11 Zekerheden

Ten behoeve van de geconsolideerde kredietfaciliteiten van Asito Dienstengroep B.V., exclusief Thuiszorgservice Nederland Holding B.V., zijn de volgende zekerheden afgegeven:

- compte joint en mede-aansprakelijkheidsovereenkomsten tussen vennootschappen;
- hoofdelijk medeschuldenaarstelling met machtiging toe- en uittreding Asito Dienstengroep B.V.;
- verpanding debiteurenvorderingen;
- solvabiliteit Asito Dienstengroep B.V. bedraagt ultimo 2008 ten minste 20%;
- acquisities boven een bepaalde omvang behoeven schriftelijke toestemming van de bank.

12 Afgegeven garanties

Bankgaranties zijn afgegeven voor totaal € 1,3 miljoen. Hiervan dient € 0,6 mio tot zekerheid van verschuldigde huurpenningen, € 0,5 mio heeft betrekking op lopende contracten en € 0,2 mio op overige activiteiten.

13 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

13.1 Voorwaardelijke verplichtingen

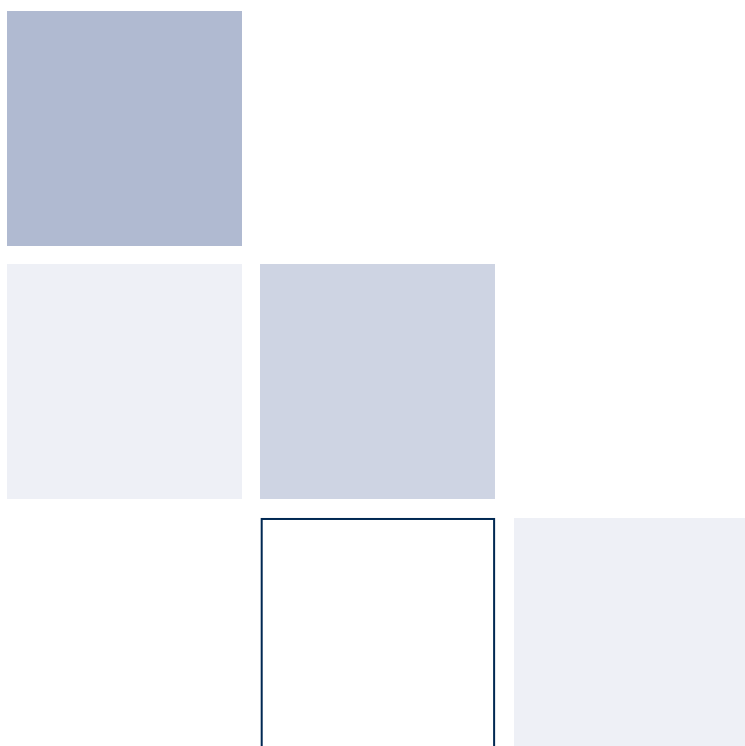
Door de vennootschap zijn ten behoeve van in de consolidatie betrokken vennootschappen waarin zij direct of indirect voor 100% deelneemt, aansprakelijkheidsverklaringen afgegeven zoals bedoeld in art. 403 Titel 9 Boek 2 BW.

13.2 Belangrijke financiële verplichtingen

- **Huurverplichtingen:**
Het jaarlijkse bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerend goed bedraagt circa € 2,2 mio. De huurverplichtingen lopen van 1 tot 5 jaar.
- **Lease-verplichtingen auto's:**
Het jaarlijkse bedrag van met derden aangegane leaseverplichtingen (operational lease) bedraagt circa € 3,3 mio. De leaseverplichtingen lopen van 1 tot 5 jaar.

13.3 Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

Asito B.V. vormt samen met een aantal overige vennootschappen binnen de Asito Dienstengroep een fiscale eenheid. Op grond van de invorderingswet zijn de vennootschappen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de fiscale eenheid verschuldigde belasting.

14 Netto-omzet

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
De netto-omzet is als volgt opgebouwd:		
Schoonmaakactiviteiten	218.988	219.033
Handelsartikelen	12.318	11.918
Catering	6.184	4.338
	237.490	235.289

De omzet werd volledig gerealiseerd in Nederland.

15 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa	2.570	3.896
	2.570	3.896
Boekresultaten desinvesteringen	13	(130)
	2.583	3.766

16 Accountantshonoraria

In 2008 is EUR 170.000 (2007: 171.000) aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht. Deze honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door de huisaccountant.

17 Financiële baten en lasten

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Rentebaten groepsmaatschappijen	728	1.036
Overige rentebaten	2	3
Rentelasten	(165)	(562)
	565	477

18 Belastingen

2008

(Bedragen x € 1.000)

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	11.778
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	3.003
Effectief belastingtarief	25,5%
Toepasselijk belastingtarief	25,5%
De belastingen over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening kunnen als volgt worden toegelicht:	
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	11.778
Af: fiscaal hogere waardering jubileumreservering	(3)
Bij: fiscaal lagere afschrijvingen gebouwen	39
Belastbaar bedrag	11.814
Verschuldigde vennootschapsbelasting over belastbaar bedrag	3.012
Vrijval voorziening latente belasting en energiesubsidies	(9)
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	3.003

19 Werknemers

Per balansdatum had de vennootschap tezamen met de volledig geconsolideerde dochtermaatschappijen 12.361 personen in dienst, als volgt onderverdeeld:

2008

2007

(Bedragen x € 1.000)

Indirect personeel	438	447
Direct personeel	11.923	12.051
	12.361	12.498

Herleid naar fulltime equivalenten zijn dit 5.061 medewerkers (2007: 5.024).

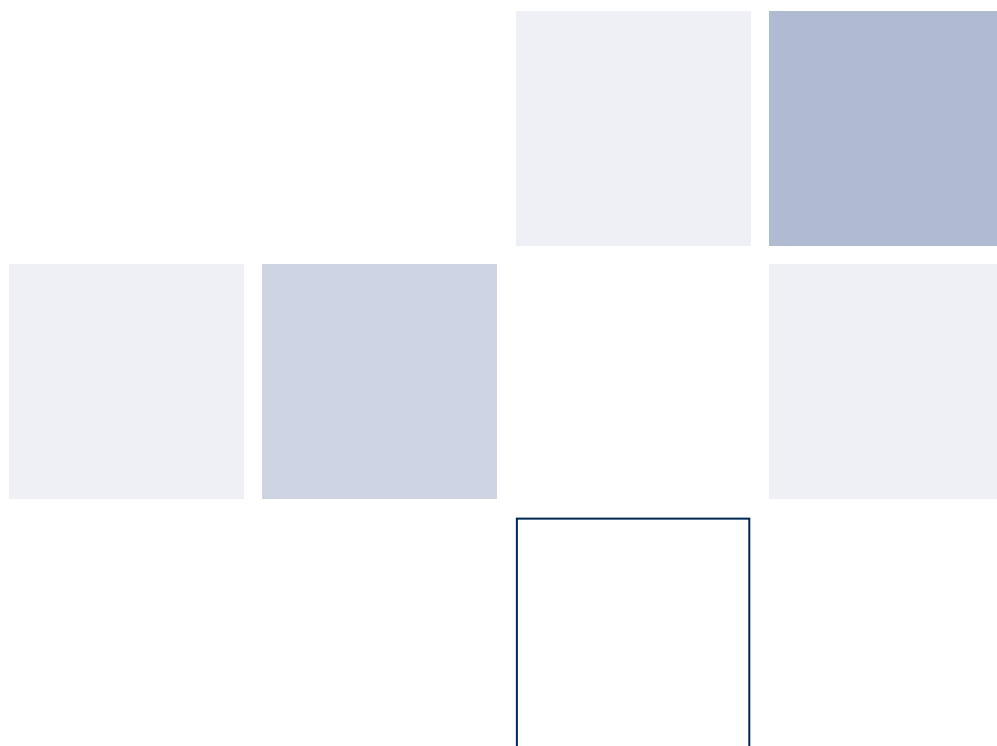
20 Transacties met verbonden partijen

Gedurende 2008 hebben de volgende transacties met verbonden partijen plaatsgevonden:

- Asito B.V. c.s. heeft gedurende 2008, evenals 2007, activiteiten verricht bij Timing Uitzendteam B.V., Personality Holding B.V. c.s.;
- De vennootschap heeft in zowel 2007 als 2008 een rekening courant verhouding met de moedermaatschappij en andere groepsmaatschappijen waarover rente wordt berekend;
- Moedermaatschappij Asito Dienstengroep B.V. heeft in 2008, evenals 2007, een management fee in rekening gebracht bij de vennootschap;
- Asito B.V. c.s. heeft gedurende 2007 en 2008 personeel via Timing Uitzendteam B.V. ingehuurd;
- Asito B.V. c.s. heeft gedurende 2007 en 2008 diensten geleverd aan FSN B.V..

21 Beloning van bestuurders en commissarissen

Bij de vennootschap zijn geen commissarissen aangesteld en is één bestuurder werkzaam. Ingevolge Art. 2:383 lid 1 BW blijft de opgave van de beloning derhalve achterwege.

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Vennootschappelijke balans (voor winstbestemming)

(Bedragen x € 1.000)	Ref.	31 december 2008	31 december 2007
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	21	6.626	5.973
Financiële vaste activa	22	14.517	1.745
		21.143	7.718
Vlottende activa			
Vorderingen	23	33.652	30.765
Liquide middelen		7	9
		33.659	30.774
		54.802	38.492
Passiva			
Eigen vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal	24	45	45
Wettelijke en statutaire reserves		241	234
Overige reserves		6.909	5.496
Resultaat boekjaar		8.775	8.420
		15.970	14.195
Voorzieningen	25	9.732	7.653
Kortlopende schulden	26	29.100	16.644
		54.802	38.492

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2008

(Bedragen x € 1.000)	Ref.	2008	2007
Resultaat uit deelnemingen na belastingen	22	6.648	9.094
Overige baten en lasten na belastingen		2.127	(674)
Resultaat na belastingen	24	8.775	8.420

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

22 Algemeen

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de vennootschappelijke en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Geconsolideerde vennootschappen worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de op pagina 32 tot en met 33 opgenomen algemene toelichting.

23 Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en gereed- schappen	Kantoor- inventarissen	Transport- middelen	Totaal
(Bedragen x € 1.000)					
1 januari 2008					
Verkrijgingswaarden	7.111	81	10.849	665	18.706
Herwaarderingen	57	0	0	0	57
Cumulatieve afschrijvingen	(3.008)	(72)	(9.356)	(354)	(12.790)
Boekwaarde	4.160	9	1.493	311	5.973
Mutaties 2008					
Investerings	750	13	899	338	2.000
Desinvesterings	0	(6)	(10)	(112)	(128)
Afschrijvingen	(244)	(7)	(854)	(114)	(1.219)
	506	0	35	112	653
31 december 2008					
Verkrijgingswaarden	7.858	88	11.378	733	20.057
Herwaarderingen	57	0	0	0	57
Cumulatieve afschrijvingen	(3.249)	(79)	(9.850)	(310)	(13.488)
Boekwaarde	4.666	9	1.528	423	6.626
Afschrijvingspercentages	2,75 – 20,0%	33,3 – 50,0%	10,0 – 33,3%	22,5%	

24 Financiële vaste activa

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	14.517	1.745
	<u>14.517</u>	<u>1.745</u>

Het verloop van de deelnemingen in groepsmaatschappijen is als volgt:

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Deelnemingen	1.745	1.876
Deelnemingen met een negatieve vermogenswaarde	(7.362)	(7.247)
Stand per 1 januari	<u>(5.617)</u>	<u>(5.371)</u>
Resultaat deelnemingen	6.648	9.094
Acquisitie	12.656	0
Verkoop deelnemingen	(54)	0
Dividenduitkeringen	(8.566)	(9.340)
Kapitaalstortingen	0	0
Mutaties	<u>10.684</u>	<u>(246)</u>
Deelnemingen	14.517	1.745
Deelnemingen met een negatieve vermogenswaarde	(9.450)	(7.362)
Stand per 31 december	<u>5.067</u>	<u>(5.617)</u>

25 Vorderingen

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	31.311	30.559
Overige vorderingen en overlopende activa	2.341	206
	33.652	30.765

26 Eigen vermogen

Het mutatieoverzicht van het eigen vermogen over 2007 en 2008 is als volgt:

	Geplaatst aandelen- kapitaal	Wettelijke reserve her- waardering	Wettelijke reserve deel- nemingen	Overige reserves	Resultaat boekjaar	Totaal
(Bedragen x € 1.000)						
1 januari 2007	45	38	211	8.324	7.157	15.775
Resultaatbestemming 2006	0	0	0	7.157	(7.157)	0
Vrijval wettelijke reserves	0	(15)	0	15	0	0
Resultaat 2007	0	0	0	0	8.420	8.420
Interimdividend 2007	0	0	0	(10.000)	0	(10.000)
31 december 2007	45	23	211	5.496	8.420	14.195
1 januari 2008	45	23	211	5.496	8.420	14.195
Resultaatbestemming 2007	0	0	0	8.420	(8.420)	0
Dotatie reserves deelnemingen	0	0	7	(7)	0	0
Resultaat 2008	0	0	0	0	8.775	8.775
Interimdividend 2008	0	0	0	(7.000)	0	(7.000)
31 december 2008	45	23	218	6.909	8.775	15.970

Het maatschappelijk kapitaal van Asito B.V. bedraagt € 45.378 en is verdeeld in 100 aandelen van elk nominaal € 453,78 (NLG 1.000). Alle aandelen zijn geplaatst.

De wettelijke reserve deelnemingen heeft betrekking op niet-uitkeerbare reserves op grond van art. 178 BW aangaande het vastgestelde kapitaal voor besloten vennootschappen.

27 Voorzieningen

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Deelnemingen	9.450	7.362
Latente belastingverplichtingen	282	291
	<u>9.732</u>	<u>7.653</u>

Het verloop van de voorziening deelneming is toegelicht in paragraaf 24 (financiële vaste activa).

Voor de toelichting op de voorziening latente belastingen wordt verwezen naar hetgeen in de geconsolideerde balans hieromtrent is vermeld.

28 Kortlopende schulden

	2008	2007
(Bedragen x € 1.000)		
Groepsmaatschappijen	0	189
Kredietinstellingen	21.009	10.180
Vennootschapsbelasting	0	(342)
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	4.453	2.150
Overige schulden en overlopende passiva	3.638	4.467
	<u>29.100</u>	<u>16.644</u>

29 Transacties met verbonden partijen

Zie paragraaf 20 voor een toelichting op transacties met verbonden partijen.

Almelo, 8 april 2009
 J.B. Kroeze
 Algemeen Directeur

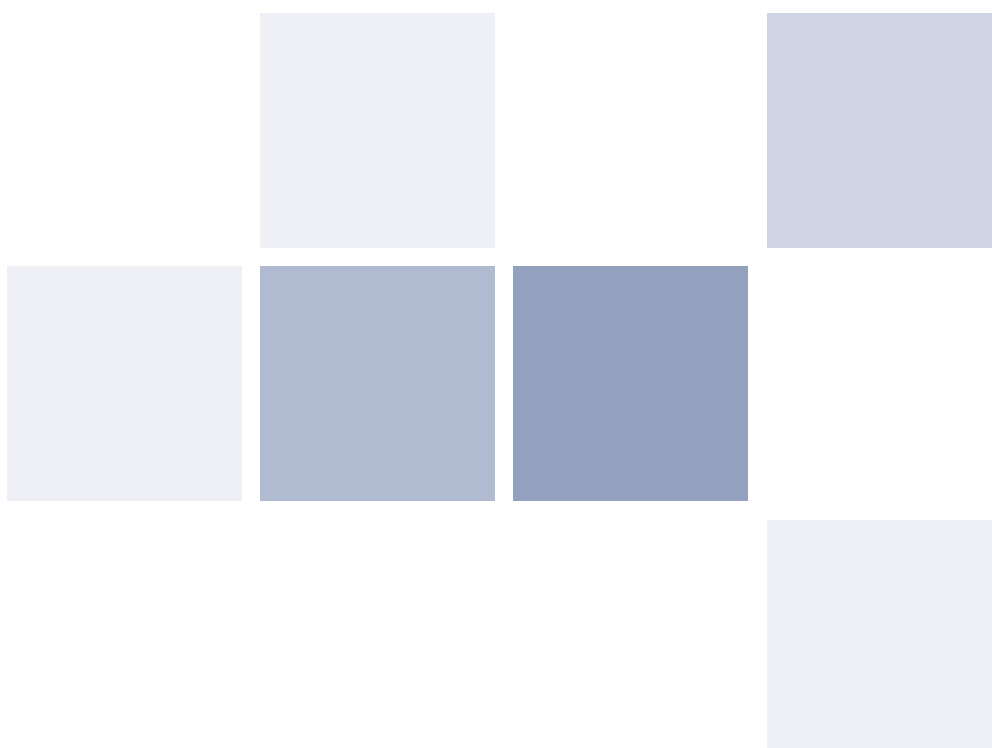
OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling winstbestemming

Conform artikel 21 van de statuten van Asito B.V. staat de winst ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Winstbestemming 2007

Overeenkomstig het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is de nettowinst over 2007 ad € 8.420.067 aan de overige reserves toegevoegd. In 2008 is een interim-dividend van € 7.000.000 uitgekeerd en ten laste van de overige reserves gebracht.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Asito B.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 24 tot en met 43 opgenomen jaarrekening 2008 van Asito B.V. te Almelo bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2008 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de directie van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Asito B.V. per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

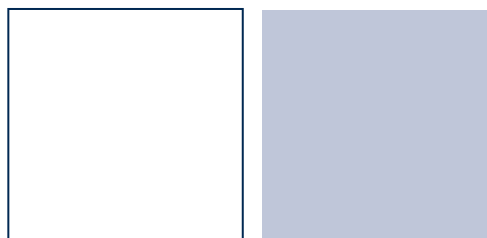
Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Hengelo, 15 mei 2009

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Drs. G.A. van der Leest RA

BIJLAGE

Lijst van deelnemingen per 31 december 2008

Asito B.V. heeft per 31 december 2008 de volgende 100% deelnemingen:

Institutioneel

1. Asito Hilversum BV	47 Asito Goes BV
2 Asito Utrecht West BV	48 Asito Den Bosch Zuid BV
3 Asito Utrecht Centrum BV	49 Asito Bergen op Zoom BV
4 Asito Utrecht BV	50 Asito Eindhoven BV
5 Asito SR IJsseland BV	51 Asito Transport Midden Zuid BV
6 Asito Groningen BV	52 Asito Tilburg Zuid BV
7 Asito Hardenberg BV	53 Asito Tilburg Noord BV
8 Asito Leeuwarden BV	54 Asito Heerlen BV
9 Asito Heerenveen BV	55 Asito Geleen BV
10 Asito Emmeloord BV	56 Asito Roermond BV
11 Asito Assen BV	57 Asito Maastricht BV
12 Asito Zwolle BV	58 Asito Venlo BVO
13 Asito Transport Noord BV	59 Asito Heerlen Zuid BV
14 Asito Meppel BV	60 Asito Weert BV
15 Asito Groningen Oost BV	61 Asito SR Limburg BV
16 Asito Veendam BV	62 Asito SR Den Bosch BV
17 Asito SR Noord BV	63 Asito Zaanstreek BV
18 Asito Almelo BV	64 Asito Alkmaar BV
19 Asito Almelo Noord BV	65 Asito Haarlem BV
20 Asito SR Twente BV	66 Asito Den Helder BV
21 Asito Enschede Noord BV	67 Asito SR Amsterdam BV
22 Asito Hengelo BV	68 Asito Amsterdam Centrum BV
23 Asito Enschede Zuid BV	69 Asito Amsterdam West BV
24 Asito Hengelo Zuid BV	70 Asito Transport Amsterdam BV
25 Asito Almelo Oost BV	71 Asito Amsterdam Buitenveldert BV
26 Asito Universiteit Twente BV	72 Asito Amstelveen BV
27 Asito Rijssen BV	73 Asito Amsterdam Zuid Oost BV
28 Asito Gouda BV	74 Asito Apeldoorn BV
29 Asito SR Zuid Holland BV	75 Asito Arnhem BV
30 Asito Rotterdam BV	76 Asito Deventer BV
31 Asito Europoort BV	77 Asito Apeldoorn Oost BV
32 Asito Rotterdam NS BV	78 Asito Ede BV
33 Asito Den Haag BV	79 Asito Barneveld BV
34 Asito Leiden BV	80 Asito Wageningen BV
35 Asito Den Haag Oost BV	81 Asito Zutphen BV
36 Asito Leidschendam BV	82 Asito Harderwijk BV
37 Asito Rotterdam Rijnmond BV	83 Asito Doetinchem BV
38 Asito Breda BV	84 Asito Amersfoort BV
39 Asito Den Bosch BV	85 Asito Almere BV
40 Asito Tilburg BV	86 Asito SR Gelderland BV
41 Asito Nijmegen BV	
42 Asito Zeeuws Vlaanderen BV	
43 Asito Eindhoven West BV	
44 Asito SR West Brabant BV	
45 Asito Transport Zuid Oost BV	
46 Asito Nijmegen West BV	

Catering

87 Asito Catering Twente BV
88 Asito Catering Zuid BV

Medical

- 89 Asito Medical Leeuwarden BV
- 90 Asito Medical Rotterdam BV
- 91 Asito Medical Den Bosch BV
- 92 Asito Medical Utrecht BV
- 93 Asito Medical Amsterdam BV
- 94 Asito Medical Den Haag BV
- 95 Asito Medical Duin- en Bollenstreek BV
- 96 Asito Medical Bergen op Zoom BV
- 97 Asito Medical Hengelo BV
- 98 Asito Medical Enschede BV
- 99 Asito Medical Deventer BV
- 100 Asito Medical Almelo BV
- 101 Asito Medical Noord Limburg BV
- 102 Asito Medical Groningen BV
- 103 Asito Medical Arnhem BV
- 104 Asito Medical Deventer Ziekenhuis BV

Aviation

- 105 Asito Aviation Terminal BV
- 106 Asito Aviation Aircraft BV
- 107 Asito Haarlemmermeer BV
- 108 Asito Aviation Multi Services BV
- 109 Asito SR Aviation BV

Food

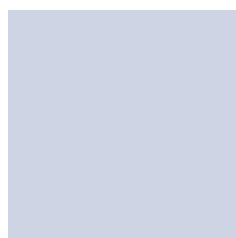
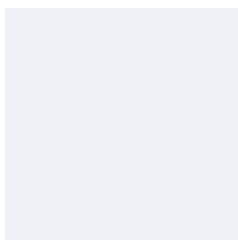
- 110 Asito Food West BV
- 111 Asito Food Oost BV
- 112 Asito Food Zuid BV
- 113 Asito Food Noord BV
- 114 Asito Food Noord Oost BV

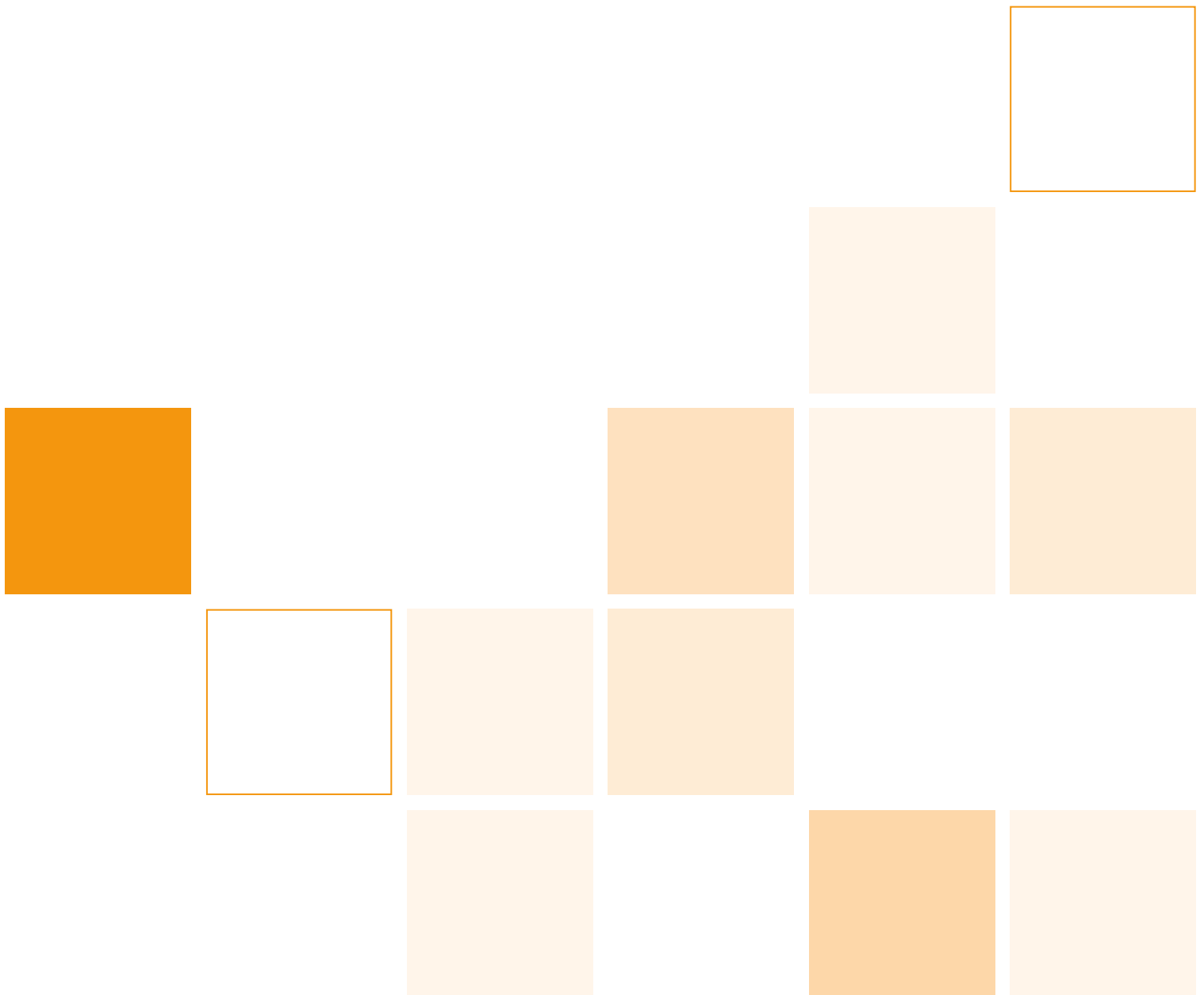
- 115 Hemarco BV

Inactief

- 116 Asito SR Utrecht BV
- 117 Asito Utrecht Oost BV
- 118 Asito Utrecht Galgenwaard BV
- 119 Asito Emmen BV
- 120 Zwolle Zuid BV
- 121 Asito Drachten BV
- 122 Asito Leeuwarden West BV
- 123 Asito Groningen West BV
- 124 Asito Twente BV
- 125 Asito Zoetermeer BV
- 126 Asito Food Zuid Holland BV
- 127 Asito SR Haaglanden BV
- 128 Asito Leiden Centrum BV
- 129 Asito Delft BV
- 130 Asito Transport Den Haag BV
- 131 Asito Medical Facilities Den Haag BV
- 132 Asito Medical Noord Holland Noord BV
- 133 Asito Medical Amersfoort BV
- 134 Asito Breda Noord BV
- 135 Asito Maastricht Zuid BV
- 136 Asito Food Limburg BV
- 137 Asito Haarlem Centrum BV
- 138 Asito Aviation Logistics BV
- 139 Asito Aviation Handling BV
- 140 Asito Aviation Offices BV
- 141 Asito AMS Cleaning Services BV
- 142 Asito Lelystad BV
- 143 Asito Veenendaal BV
- 144 Asito Arnhem Zuid BV
- 145 Asito Amersfoort Noord BV
- 146 Asito Food Gelderland BV
- 147 Asito Medical Zwolle BV
- 148 Asito Restauratieve Diensten Zwolle BV
- 149 Asito Hands 2 Care Drenthe BV
- 150 Asito Hands 2 Care Zuid Holland BV
- 151 Asito Beheer BV

Alle vestigingen zijn statutair gevestigd te Almelo.

A decorative graphic consisting of a grid of squares in various shades of orange and a thick, wavy line that curves across the page. The squares are arranged in a pattern that roughly forms the shape of the number '4'. The wavy line starts from the top right, curves down and left, then up and right, and finally down and left again.

Sociaal
jaarverslag
2008

ALERT op onze mensen

Inleiding

Sociale innovatie en daarmee onze mensen stonden in het jaar 2008 centraal. Een nieuwe en baanbrekende CAO, waar Asito een belangrijke rol heeft gespeeld bij de totstandkoming, het effectief én kwalitatief wegzetten van de HR processen, het ontwikkelen van vakgerichte opleidingen en het transparant maken én vernieuwen van arbeidsvoorwaarden voor met name objectleiding, zijn hier voorbeelden van. Zó zijn wij ALERT op onze mensen en staan wij klaar voor de uitdagingen die de recessie ons gaat brengen; behoud van goed, gemotiveerd en inzetbaar personeel waarmee wij slimmer, innovatiever en efficiënter kunnen werken.

HR-processen

In 2008 is invulling gegeven aan de gewenste organisatie van de HR-functie gericht op hoogwaardige en uniforme HR-processen uitgevoerd door professionele en competente medewerkers. De essentie is samen te vatten in het streven naar uniformering, borging, dingen in één keer goed doen en de continuering van de inzet van flexibel en inzetbaar personeel. Daarmee wordt een essentiële bijdrage geleverd aan het verbeteren van onze concurrentiepositie.

Diverse werkgroepen die samengesteld zijn uit staf- en lijnfunctionarissen hebben de contouren van dit project ingevuld. Functies, competentieprofielen, processen en een product-dienstencatalogus zijn beschreven. Er zijn

nieuwe functies in het leven geroepen en de centrale afdeling personeelszaken is geprofessionaliseerd en opgegaan in een adviesafdeling van personeelsfunctionarissen die vanuit 8 verschillende locaties de vestigingen met advies bijstaan. De complexe financiële- en administratieve processen zijn verder verbeterd waarbij de nieuwe functionaris van coördinator FPA (financiële- en persoonsadministratie) zorgdraagt voor de borging op alle vestigingen.

De uiteindelijke implementatie vindt plaats in twee fasen waarvan de eerste in 2008 is gestart. In 2008 zijn vier areas als pilot aangewezen om ervaringen op te doen met de nieuwe werkwijzen, functionarissen en processen. Uit de eerste evaluaties blijkt dat wij op de goede weg zitten. De verwachte reductie van verzuim en arbeidsjuridische kwesties is weliswaar nog niet gerealiseerd maar een trendbreuk is al wel zichtbaar. Ook worden minder fouten in de administratie vastgesteld. In 2009 volgt fase twee, die bestaat uit de uitrol in de andere areas.

Arbeidsvoorwaarden

Zoals al aangegeven, is de nieuwe CAO in de schoonmaakbranche baanbrekend op zowel het gebied van transparantie als van eenvoud. De meeste medewerkers zijn er in 2008 meer dan 3,5% op vooruit gegaan en nieuwe medewerkers hebben na toetreding tot de branche veel sneller het perspectief op de maximale beloning. In het kader van bevordering van de inzetbaarheid én de opwaardering van het schoonmaakvak is de opleidings-

paragraaf zeer bijzonder te noemen. Het regelt dat alle nieuwe medewerkers verplicht in het eerste jaar een vakopleiding aangeboden krijgen. Asito besteedt hier met haar eigen Opleidings- en Kennis Centrum extra aandacht aan. Via een train-de-trainer concept worden vestigingsmanagers opgeleid om de training zelf aan hun medewerkers te kunnen geven. Op deze manier houdt Asito oog op de hoge kwaliteitsstandaarden die we hanteren en gaan we in onze opleiding nog iets verder dan alleen de verplichte stof uit de nieuwe CAO.

In het kader van het bevorderen van werknemers is aandacht besteed aan de objectleiders groep. Asito is van mening dat een goede objectleider het succes bepaalt van de medewerkers, van Asito en daarmee ook van de klant. Daar hoort een ALERTE beloning bij. Het daarvoor ontwikkelde beloningsgebouw is gebaseerd op de competenties van de objectleiding en is eind 2008 ingevoerd.

Ontwikkeling & opleiding

De sociaal economische ontwikkelingen in 2008 en 2009 maken duidelijk dat continue aandacht voor scholing ter behoud van inzetbaarheid een absolute voorwaarde is voor een gezonde onderneming. Een effectief opleidingscentrum is daarom een noodzaak. Asito's Opleidings- en Kennis Centrum (OKC) heeft in dat kader in 2008 de laatste stappen gezet en is nu een effectieve en service verlenende afdeling waar medewerkers, uitvoerend, in de staf en in de lijn een beroep op kunnen doen.

Het aanbod van opleidingen aan zowel uitvoerend-, staf-, en lijn personeel is verder aangepast op de vereiste competenties. Elke afdeling heeft op basis hiervan een eigen opleidingsplan gemaakt.

De verschillende basisopleidingen van objectleiding, vestigingsadministratie, voorwerkers en vestigingsmanagers zijn wederom aangepast aan de laatste ontwikkelingen. In de opleiding voor vestigingsmanagers wordt meer aandacht besteed aan schoonmaaktechnieken. Zo is een meewerkstage op de vloer van twee weken ingebouwd.

Veel tijd is besteed aan de ontwikkeling van de 'basismodule schoonmaker' in het kader van de CAO afspraak. Gekozen is om dit geheel in eigen beheer te ontwikkelen

en te laten doceren door vestigingmanagers (theoriedeel) en objectleiding (praktijkdeel). Het lesmateriaal is door eigen praktijkdocenten gemaakt. Naast de verplichte stof, zijn hierin de Asito kwaliteitseisen verwerkt. Begin 2009 worden vestigingmanagers en objectleiding voorbereid op deze taak.

Met het bureau De BAAK is een incompany bedrijfskundig opleidingsprogramma ontwikkeld voor de areamanagers. Een programma dat bestaat uit een combinatie van inhoudelijke managementkennis en leiderschapsontwikkeling en opgebouwd uit zes modules van de leergang Bedrijfskundig Veranderen van De BAAK. In het cognitieve programma zijn tevens leiderschapscomponenten verweven.

De ESF-aanvraag (Europese Subsidie Fonds) in 2008 is ondermeer als gevolg van hogere toewijzingseisen niet gehonoreerd. Inmiddels is bekend dat Asito voor 2009 wel gebruik kan maken van de gelden van het ESF.

Loopbaanbeleid

Het in 2007 geïnitieerde programma 'De Krachtbron' dat is gericht op jonge veelbelovende managers, heeft in 2008 verder inhoud gekregen. Een zestal (discussie-) bijeenkomsten met de volledige directie, een opleidingsprogramma gericht op 'change-management' en de ontwikkeling van een eigen beleidsnotitie aangaande werking & selectie & retentie, hebben bijgedragen aan de beoogde verdieping en verbreding van de ontwikkeling van deze groep medewerkers. De positieve ervaringen van het eerste jaar hebben geleid tot het besluit om het programma voort te zetten en uit te breiden met de groep tot en met 40 jaar. De deelname aan deze groep is gemaximeerd op twee jaar.

Van de functie van objectleiding zijn alle competenties in beeld gebracht en gekoppeld aan een eigen beloningsgebouw. Ter voorbereiding op de technische conversie van de oude uurlonen (inclusief toeslagen) naar het nieuwe beloningsgebouw hebben de vestigingmanagers de objectleiding ingepast in de verschillende, op competentie gebaseerde categorieën. Voor 2009 staat de verdere ontwikkeling van de objectleiding op de rol, gekoppeld aan functionerings- en beoordelingsgesprekken.

HR kengetallen 2008

De HR-managementrapportage Asito is verder ontwikkeld zodat vanaf het eerste kwartaal in 2009 elke verantwoordelijke vestigings- en areamanager kan sturen op de belangrijkste HR-kengetallen.

Het aantal medewerkers steeg in 2008 met 273 t.o.v. 2007 terwijl het aantal fte ook steeg met 65 fte. De trend dat het gemiddeld aantal uren per contract licht stijgt, wordt niet doorgezet. De druk wordt als gevolg van de wens van de werknemers om meer uren te kunnen werken, wel groter. Door de recessie zal deze wens aan de kant van werknemers blijven bestaan. Honorering van deze verzoeken zal sterker dan afgelopen jaren worden beoordeeld aan de hand van lokale bedrijfseconomische omstandigheden.

Sociale
innovatie
stond centraal
in 2008

Het aantal contracten voor bepaalde tijd is licht gestegen en wordt voornamelijk verklaard door de verhoudingsgewijs hoge uitstroom van directe en indirecte medewerkers. Ook hier heeft de gespannen arbeidsmarkt in met name de eerste twee kwartalen ons parten gespeeld. Het aantal oproepkrachten is met 20% gedaald

naar 410 medewerkers. De beschikbaarheid in 2008 op de arbeidsmarkt van vaste banen die meer zekerheid bieden, verklaart grotendeels deze daling. Wel is opvallend dat de totale inzet maar met 3 fte is gedaald waarmee met een minder aantal oproepkrachten meer continuïteit is bereikt. Een positieve ontwikkeling. Voor 2009 is de verwachting dat deze trend wordt gestopt en er een lichte stijging van het aantal oproepkrachten zichtbaar zal worden.

De spreiding tussen de verschillende leeftijdsgroepen blijft redelijk stabiel. Hoewel de groep 50 jaar en ouder met 1% stijgt tot 21% laat de groep daaronder (40-49 jaar) een stijging zien van 2% naar 30%. Aandacht voor ouderenbeleid met focus op blijvende (fysieke-) inzetbaarheid, zal de komende jaren prominent op de agenda moeten staan.

Het succes van het gezondheidsmanagement van de afgelopen jaren laat zich helaas alleen terug vertalen naar het korte en middellange verzuim. Een percentage van 0,59% respectievelijk 1,65% is voor de groep van

directe medewerkers binnen de branche een goede score hoewel hier een zeer lichte stijging te zien is. Grootste uitdaging is het terugdringen van het langdurig verzuim dat met 15 procent is gestegen naar 5,12%. Meer aandacht voor Arbo gerelateerde zaken evenals snelle en gerichte interventies zullen naar verwachting in 2009 dit hoge percentage sterk doen verminderen. De intensieve samenwerking met Achmea, de inzet van het 'Present programma' eind 2008 én de wijziging van aanpak zullen hierbij helpen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

MVO is voor Asito een natuurlijke manier van ondernemen. Het is een ontwikkeling die niet als hype gezien kan worden, maar als een natuurlijke evolutie van het ondernemerschap. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen stelt dat je door verantwoord ondernemen betere resultaten kunt behalen. Milieumaatregelen leveren zo vaak financiële besparingen op, naast een betere reputatie.

Asito en MVO in de praktijk

Asito heeft in 2008 een begin gemaakt met het inventariseren van alle MVO gerelateerde activiteiten die de onderneming al heeft ontplooid. Uit deze inventarisatie blijkt dat er al talloze initiatieven zijn genomen. In 2009 levert Asito een compleet nieuw MVO beleid op, gestoeld op de ISO 26000 richtlijn.

Enkele voorbeelden van bestaande activiteiten:

- Er zijn samenwerkingsverbanden met instellingen voor Sociale Werkvoorziening
- Asito zet zich in om zo milieuvriendelijk mogelijk in te kopen. Hierbij wordt niet alleen naar het product gekeken, maar ook naar het productieproces en de logistiek eromheen
- Asito zet zich dit jaar, net als in 2008, in voor 3 FM Serious Request
- Asito verzorgt taalcursussen voor laaggeletterde medewerkers
- Asito sponsort verschillende projecten en goede doelen

Hiernaast zijn er verschillende projecten in gang gezet met als doel het terugdringen van Asito's brandstof- en papierverbruik, en het verhogen van het MVO bewustzijn bij al onze medewerkers. 2009 is het jaar waarin Asito hiermee naar buiten treedt.

Bewust vs. Verantwoord

Binnen Asito wordt vaak gesproken over Maatschappelijk Betrokken Ondernemen. Dit omdat Verantwoord Ondernemen is gebonden aan de tijdgeest. Iets dat 30 jaar geleden volkomen verantwoord was, hoeft dat nu niet meer te zijn. Betrokken ondernemen laat zien dat de intentie goed is en dat het MVO beleid een dynamisch document is, dat wanneer nodig wordt aangepast aan nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld technische innovaties in ons vakgebied.

Zorg voor medewerkers

Op grote schaal wordt door lokale vestigingen gezocht naar aansluiting bij projecten die een maatschappelijk doel nastreven. Zo zijn op verschillende plaatsen initiatieven genomen om in samenwerking met de gemeente en ROC's, projecten op te zetten om de kansen op de arbeidsmarkt van laaggeletterden te verbeteren. In de gemeente Hengelo heeft dit project geleid tot een initiatief waarin bedrijven actief worden verzocht zelf op zoek te gaan naar laaggeletterden in de eigen organisatie. Het is een vervolg op het landelijke aanvalsplan laaggeletterden 'Van A tot Z betrokken' en de landelijke campagne 'Leren Lezen en schrijven'.

Asito heeft actief haar medewerking verleend aan de projectgroep en heeft in de eigen lokale vestiging initiatieven ondernomen.

Ook in Utrecht heeft de lokale vestiging zich geprofileerd als dé organisatie die het meeste gedaan heeft aan de eigen laaggeletterden. Zij zijn daarvoor ook genomineerd voor de Henk Westbroek prijs, die wordt uitgereikt aan de organisatie die zich in de regio Utrecht het meest inzet om laaggeletterdheid tegen te gaan.

Asito heeft een eigen Opleidings- en Kenniscentrum

Gezondheidsmanagement

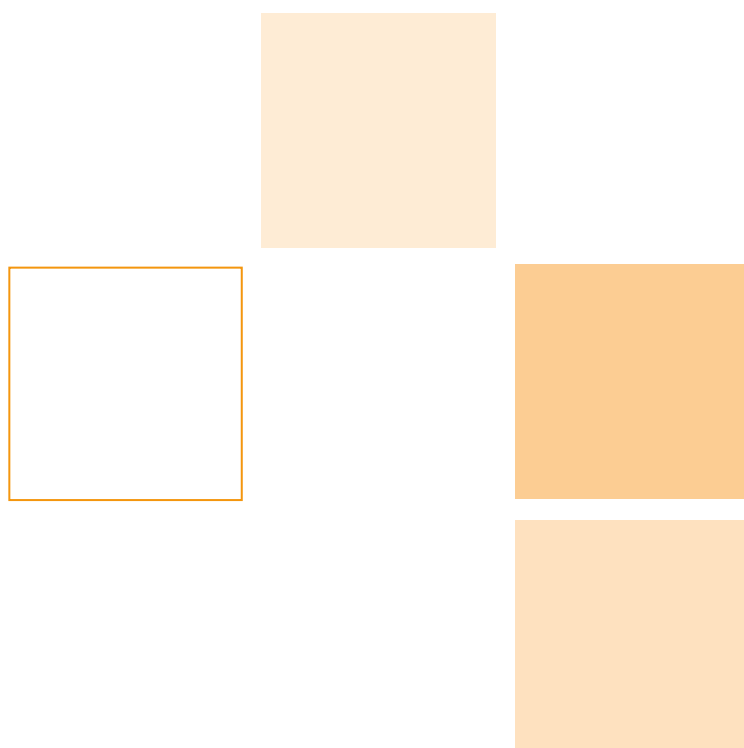
ALERT zijn op onze mensen, op hun behoeftes en op hun (dagelijkse) zorgen is bepalend voor het succes van gezondheidsmanagement; het onverminderd kunnen inzetten van gemotiveerde en blijvend inzetbare medewerkers ten behoeve van de continuïteit van het primaire proces.

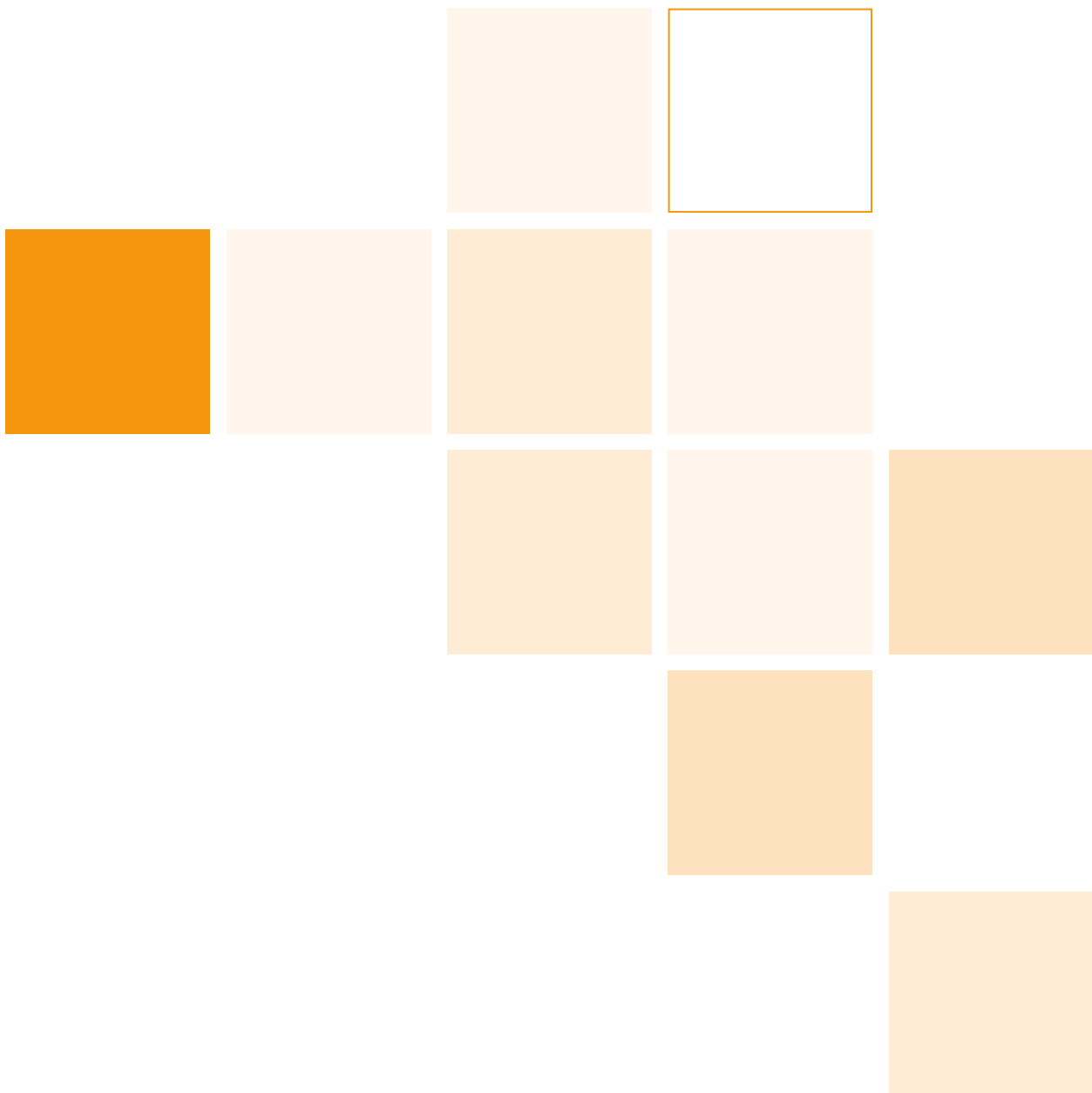
In het kader van het uniformeren en professionaliseren

van de HR-processen is ook het proces van gezondheidsmanagement zorgvuldig onder de loep genomen. Vast stond dat de leidinggevenden verantwoordelijk zouden blijven voor de inzetbaarheid van de eigen medewerkers. De focus dient echter meer gericht te zijn op het voorkomen van verzuim in plaats van op het verzuim zelf. Het restrictieve beleid dat daarvoor in het recente verleden door leidinggevende werd gevoerd leidde de aandacht te veel af van medewerkers die (nog) niet verzuimden. HR heeft deze taak overgenomen en voert nu de regie in samenwerking met de lijn vanaf de eerste dag.

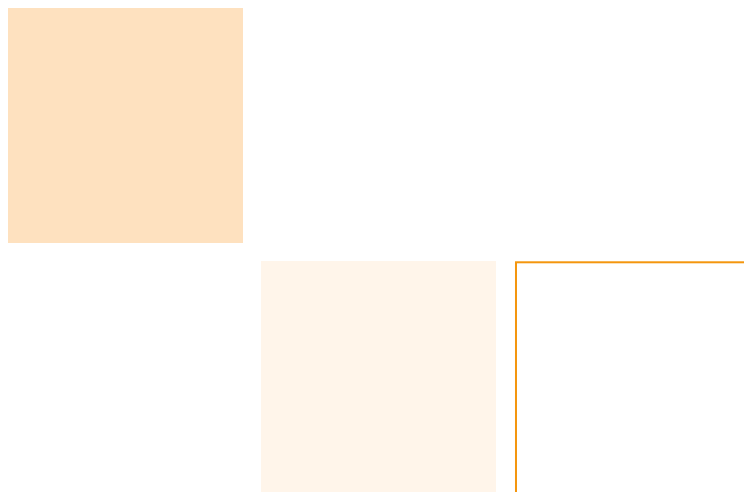
In het derde kwartaal is een begin gemaakt met het centraal behandelen van alle 13e weeks verzuimdossiers door de HR afdeling reïntegratie. Met professionele medewerkers, een pakket aan goede reïntegratie-instrumenten en voldoende financiële middelen wordt systematisch gewerkt aan een snel maar vooral effectief proces van reïntegratie.

De samenwerking met Achmea omvat niet alleen het product 'Present programma'. Achmea levert de arbo-diensten en stelt het verzuimvolgsysteem 'Werk in beeld' ter beschikking. Dit systeem maakt het mogelijk om adequaat de medewerker te volgen, de juiste interventies te plegen en te voldoen aan de regels van de Wet Poortwachter. Invoer is gepland in het eerste kwartaal van 2009.

Alert op dienstverlening

Asito hecht grote waarde aan de kwaliteit van haar dienstverlening en aan die van haar organisatie. Daarom is er continu aandacht voor arbeidsomstandigheden, veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de medewerkers, de zorg voor het milieu en de invloed die Asito daarop heeft. Onderstaand wordt een evaluatie gegeven van de activiteiten en de resultaten op de gebieden kwaliteit, arbo en milieu in het jaar 2008.

Kwaliteit

Bedrijfsmanagementsysteem

Het bedrijfsmanagementsysteem van Asito vormt de basis van Asito's ISO-9001 certificaat. De belangrijkste doelstellingen van dit systeem zijn het continu verbeteren van de processen en prestaties van de organisatie en het verhogen van de tevredenheid van onze opdrachtgevers. Voor het toetsen van de werking van dit systeem worden interne audits uitgevoerd. Ook in 2008 zijn op een groot aantal vestigingen en afdelingen interne audits uitgevoerd. De positieve en verbeterpunten uit deze audits zijn aan de directie gerapporteerd en worden gebruikt om de organisatie van Asito verder te verbeteren.

In 2008 heeft ook Lloyd's Register Nederland Asito voor een tussentijdse audit bezocht. Tijdens deze audit is door de auditors van Lloyd's vastgesteld dat Asito continu aandacht geeft aan het verder verbeteren van de processen en prestaties van de organisatie.

Kwaliteitsmetingen

Omdat Asito zelf de zekerheid wil hebben dat onze opdrachtgevers de kwaliteit krijgen die zij behoren te krijgen voert Asito zelf kwaliteitsmetingen uit. Hiervoor heeft de onafhankelijke afdeling KAM zes kwaliteitsinspecteurs in dienst die dagelijks op een groot aantal objecten de kwaliteit objectief vaststellen. In 2008 heeft Asito zelf ruim 1900 metingen uitgevoerd. Hieronder ziet u in een tabel weergegeven hoe de resultaten van deze metingen zijn verdeeld. In de vergelijking met 2007 zijn de resultaten slechts op detail gewijzigd.

Resultaat	Percentage 2008	Percentage 2007
Goed	7,3	9,0
Voldoende	77,6	74,2
Redelijk	12,2	13,1
Matig	0,9	2,8
Onvoldoende	2,0	0,9

Arbo

VCA

Bij werkzaamheden met een verhoogd risico wordt door Asito extra aandacht gegeven aan het veilig uitvoeren van deze werkzaamheden. Om er voor te zorgen dat deze aandacht structureel wordt gegeven heeft Asito op de vestigingen waar deze werkzaamheden worden uitgevoerd een VCA-systeem ingevoerd. Dit systeem wordt jaarlijks getoets door Lloyd's Register Nederland. Daarnaast wordt elk jaar een interne audit uitgevoerd door een deskundige op dit gebied. In 2008 is voor Asito Specialistische Reiniging de stap gemaakt van losse certificaten per vestiging naar een multi-site certificaat. Dit betekent dat alle vestigingen van Asito Specialistische Reiniging gecertificeerd zijn conform VCA**. Ook zijn de vestigingen van Asito Transport weer geaudit door Lloyd's Register Nederland op de eisen van de VCA** en de Branchegerichte Toelichting voor de Railinfra (BTR). Bij deze audits is vastgesteld dat deze vestigingen blijvend voldoen aan de eisen van de VCA** en BTR.

Ongevallen

In 2008 zijn er in totaal 95 ongevallen gemeld, waarbij het in 90 gevallen een Asito-medewerker betrof. Bij vier arbeidsongevallen betrof het een uitzendkracht of onderaannemer en bij één ongevalmelding was een medewerker van de opdrachtgever betrokken. Er is één arbeidsongeval gemeld bij de Arbeidsinspectie vanwege een ziekenhuisopname (observatie) naar aanleiding van het ongeval.

Soort Ongeval	Aantal
---------------	--------

Asito-medewerkers

Bijna ongeval	6
Ongeval zonder verzuim	20
Ongeval met verzuim	56
Prikincident	8
Totaal ongevallen Asito-medewerkers	90

Niet Asito-medewerkers

Medewerker opdrachtgever	1
Uitzendkracht	4
Totaal ongevallen niet Asito-medewerkers	5

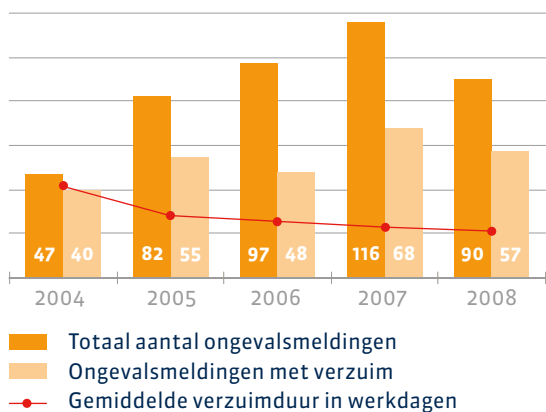
Totaal aantal ongevallen 95

Verzuimduur	Aantal	Percentage
-------------	--------	------------

tot 1 week	20	35%
tot 3 weken	23	40%
tot 6 weken	6	11%
tot 13 weken	6	11%
> 13 weken	2	3%

Het aantal meldingen van ongevallen met verzuim is gedaald ten opzichte van 2007. Hierdoor is ook de ongevallen frequentie index (IF) gedaald naar 5,9. Dit is vooral een gevolg van de aandacht die wordt gevraagd voor het melden van ongevallen. Ook de gemiddelde verzuimduur is verder gedaald naar 21,3 dagen.

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ongevallen met verzuim	28	40	55	48	68	57
IF (ongevallen per miljoen uren)	3,0	4,4	6,3	5,3	7,5	5,9
Gemiddelde verzuimduur (werkdagen)	30,2	41,9	28,4	25,7	23,0	21,3
Totaal aantal ongevalsmeldingen	28	47	82	97	116	95

Arbeidsinspectie

Door de Arbeidsinspectie zijn in 2008 twee inspecties uitgevoerd. Een inspectie werd uitgevoerd naar aanleiding van een arbeidsongeval uit 2007 waarbij het slachtoffer was opgenomen in het ziekenhuis met een beenbreuk. Hierbij is vastgesteld dat er geen sprake was van overtreding van de arbeidsomstandighedenwet. Een arbeidsongeval waarbij een medewerker van de ladder is gevallen en met letsel in het ziekenhuis is opgenomen, is door de betreffende Food vestiging op de dag van het ongeval gemeld aan de Arbeidsinspectie. Hierop is vanuit de Arbeidsinspectie geen verdere actie ondernomen. In het kader van een monitorproject "Arbo in bedrijf" is een bedrijfsbezoek gebracht aan Asito. Hierbij is door de inspecteur van de Arbeidsinspectie geconstateerd dat Asito op de juiste wijze aandacht besteedt aan arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezond werken. Naar aanleiding van een arbeidsongeval dat in juni 2007 heeft plaatsgevonden en waarbij het slachtoffer in het ziekenhuis is opgenomen is door de Arbeidsinspectie een bestuurlijke boete opgelegd.

In bijgaand overzicht de door de Arbeidsinspectie toegepaste handhavinginstrumenten.

Handhavinginstrument	Aantal
Geen	1
Waarschuwing	
Eis naleving wet/ Eis Arbo	
Boete(rapport) oplegging	1
Stillegging	

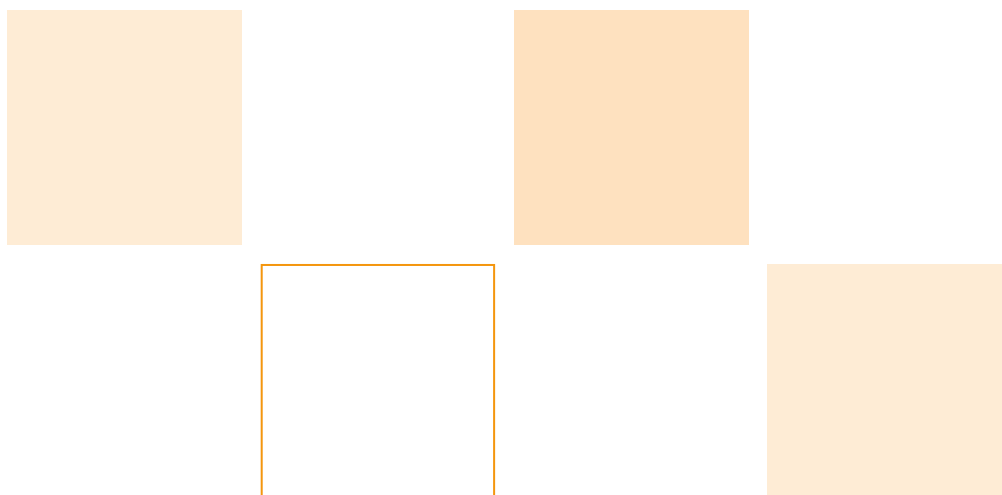
Milieu

ISO 14001 certificering

Begin 2008 is het milieumanagementsysteem van Asito gecertificeerd tegen de internationale norm ISO 14001. Omdat Asito in een zo vroeg mogelijk stadium de milieurisico's wil minimaliseren richt het systeem zich met name op de selectie en inkoop van materialen en middelen.

De belangrijkste resultaten van dit systeem over 2008 zijn:

- Het vergaand rationaliseren van het assortiment aan middelen. Hierbij is scherp gelet op de samenstelling van de producten waarbij schadelijke stoffen zoveel mogelijk zijn uitgebannen
- Verder terugdringen van verpakkingsmaterialen door te kiezen voor de optimale verpakkingsgrootte
- Bij de keuze voor nieuwe huisvesting van onze vestigingslocaties wordt gekozen voor panden die een zo laag mogelijk energieverbruik hebben

Een alerte Ondernemingsraad

De OR van Asito heeft als missie de behartiging van het personeelsbelang door vroegtijdige participatie bij vaststelling en uitvoering van het Asito beleid.

De OR heeft zijn doelstelling als volgt geformuleerd:

- De OR is als wettelijke vertegenwoordiging van de werknemers van Asito B.V. gespreks- en onderhandelingspartner in het overleg met de directie
- De OR behartigt de belangen van het gehele personeel in het kader van het goed functioneren van de onderneming in al haar doelstellingen
- De OR streeft naar wezenlijke beïnvloeding van het beleid krachtens de Wet op de Ondernemingsraden en naar toetsing op het strategisch beleid van de onderneming en de eventuele consequenties die het heeft op werknemer en organisatie
- De OR speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe wetgeving
- De OR streeft naar verankering van medezeggenschap in de organisatie.

Ook 2008 stond – zoals eigenlijk alle jaren – in het teken van alertheid. Alertheid op geluiden uit de organisatie, van zowel de directie als het personeel. Maar ook alertheid op onze omgeving. Via verschillende media blijft de OR op de hoogte van ontwikkelingen in de schoonmaakbranche en de economische situatie in bredere zin.

Onze twintig OR leden vertegenwoordigen alle regio's van het land en krijgen daarmee veel informatie uit eerste

hand. Door intensief formeel en vooral ook informeel contact met zo veel mogelijk collega's zorgt de OR ervoor altijd op de hoogte te zijn. Dit is een vereiste om pro-actief te kunnen werken. En de OR wil pro-actief zijn, om in te kunnen spelen op actualiteiten en gevraagd en ongevraagd goed advies te kunnen geven aan de directie.

Hiernaast is de voorzitter van de OR samen met de secretaris lid van het Landelijk Overleg Ondernemingsraden Schoonmaak (LOOS). Hierin worden ervaringen van ondernemingsraden bij verschillende schoonmaakbedrijven besproken. Ook vindt er overleg plaats met vertegenwoordiging van de vakbonden.

Meer nog dan in voorgaande jaren is de directie van Asito alert ten opzichte van de OR. Uit veel zaken blijkt dat de medezeggenschap bij Asito steeds verder verankerd is. Dit is een zeer goede ontwikkeling. De directie en OR houden elkaar alert. In het belang van de medewerk(st)ers én de organisatie.

Algemeen

2008 was het tweede zittingsjaar van de huidige OR-leden. Inmiddels zijn 20 van de 21 zetels bezet, hetgeen stemt tot tevredenheid. Ook in 2008 heeft de OR het zonder ambtelijk secretaris moeten doen wegens langdurige ziekte. Enkele OR-leden hebben de ondersteunende werkzaamheden overgenomen. Sinds december is de ambtelijk secretaris weer gedeeltelijk terug op zijn plek.

De OR kwam dit jaar in zijn eigen vergadering elke twee maanden bij elkaar. Voorafgaand aan en na afloop van de 6 overlegvergaderingen met de directie werd intern overleg gevoerd. Tweemaal werd de overlegvergadering bijgewoond door mevrouw Van Riemsdijk. De vergaderingen zijn op verschillende plaatsen in het land gehouden.

In een organisatie met 120 vestigingen en 12.500 medewerkers op verschillende locaties is en blijft de communicatie met de achterban lastig. De OR heeft vooral gebruik gemaakt van de beschikbare pagina's in Asitotaal, het Asito personeelsblad. De OR heeft een vaste positie in het blad. Onze reizende repORter verslaat in twee pagina's de activiteiten van de OR en de plannen voor de komende tijd. In 2008 hebben 36 medewerkers de OR weten te vinden via het gratis telefoonnummer 0800-0225099, de Asito OR-Servicelijn.

Commissies

De ondernemingsraad heeft drie permanente commissies in werking:

- Het dagelijks bestuur, bestaande uit voorzitter, vicevoorzitter, secretaris en ambtelijk secretaris
- De strategische commissie, die zich bezighoudt met het beleid van Asito en de Asito Dienstengroep op lange termijn
- De ARBO (formeel VGWM-) commissie

Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur (DB) bespreekt de "dagelijkse" gang van zaken. Het DB bereidt de vergaderingen van de complete OR voor. Onderwerpen die aan de orde komen worden voorbereid. De overige OR leden worden via het DB van de benodigde informatie voorzien. Het DB verzorgt ook de publicatie van de OR in de Asitotaal.

Strategische Commissie

De strategische commissie overlegt vier keer per jaar met de directie. Zij wordt in een vroeg stadium betrokken bij actuele ontwikkelingen in de Asito Dienstengroep waaraan nog geen publiciteit kan worden gegeven.

Onderwerpen die afgelopen jaar werden besproken:

- Algemene gang van zaken in de Asito Dienstengroep
- Overnames en deelnemingen in de thuiszorg
- Ontwikkelingen in de branche
- Toekomstvisie en functioneren organisatie
- Aangaan Joint Ventures

ARBO commissie

De ARBO-commissie kwam dit jaar zes maal bijeen. Ook de KAM-manager was hierbij aanwezig. Onderwerpen die afgelopen jaar werden besproken:

- Dakventilatie in auto's met een grijs kenteken
- Afspraken over preventief vaccineren
- Aanpassing veiligheidshesjes medewerkers Transport
- Airconditioning in bedrijfsauto's
- Het melden van bijna-ongevallen
- Invoering van de werkvermogensmonitor
- Uitbreiding naar meerdere preventie medewerkers

Instemmingaanvragen:

- Aanpassing bonus/tantiëmereregeling
- Regeling zakenreizen indirect personeel
- Aanpassing deelnemersbijdrage pensioenen indirect personeel
- Invoering Black Box in vestigingsauto's
- Toepassing vergoeding woon-werkverkeer uit de nieuwe CAO
- Aanpassing gedragsregels bij verzuim
- Additioneel beloningsgebouw objectleiding

Adviesaanvragen:

- Protocol transparant ondernemen
- Organisatieaanpassingen gebaseerd op de HR survey
- Overname thuiszorgbedrijven

Initiatiefvoorstellen:

- Instellen spaarfonds eindejaarsuitkering
- Standaard dakventilatie in auto's met een grijs kenteken
- Aanpassing reglement voorzieningsfonds

Selectie van overige besproken onderwerpen:

- Rapport leeftijdsbewust personeelsbeleid
- Het wederom niet verhalen van de WGA premie op de medewerkers
- Zeggenschap Asito Dienstengroep
- Prijsindex 2009

Actiepunten voor 2009

De focus van de Ondernemingsraad zal in 2009 liggen op:

- Het bijdragen aan de optimalisering van de arbeidsomstandigheden
- Het concreet maken van leeftijdsbewust personeelsbeleid
- Het volgen van de implementatie van het ingezette HRM beleid
- De structuur van de medezeggenschap bij de Asito Dienstengroep
- De communicatie met de achterban

In 2009 beginnen de voorbereidingen op de OR verkiezingen van 2010. Door de geografische- en organisatorische spreiding van de medewerkers moet in een vroeg stadium gestart worden met de publiciteit rondom de verkiezingen die in december 2010 worden gehouden. Het OR reglement moet voor die tijd ook aan de actuele situatie worden aangepast.

Samenstelling ondernemingsraad

Ahnmed Afkir	Asito Aircraft	Lid ARBO-commissie
Tonny Heshusius	Indirect Personeel	
Willy Hoffman	Asito Noord Nederland	
Ria Lenferink	Asito Catering	
Erik Maas	Asito Food	Lid ARBO-commissie
Sjan Marijnissen	Asito Zuid Nederland	
Remco van Oijen	Asito Specialistische Reiniging	Lid ARBO-commissie
Arjang Salim Arooni	Asito West Nederland	
Anneke Scholten	Asito Oost Nederland	
Hans van Schoor	Indirect Personeel	Voorzitter, lid strategische commissie
Wilma Sengers	Asito Oost Nederland	Secretaris
Henri Timmerhuis	Asito Hoofdkantoor	Lid strategische commissie
Cees Toet	Asito Transport	Lid ARBO-commissie
Thijs Varkevisser	Asito Medical	
Jan Vera	Indirect Personeel	Vice-voorzitter, lid strategische commissie
Hennie Vizée	Indirect Personeel	
André de Vries	Asito Noord Nederland	
Ingrid Westhoff	Asito Medical	Lid ARBO-commissie
Willem Wolthuis	Asito West Nederland	
Eiko Zijl	Asito Oost Nederland	Voorzitter ARBO-commissie
Vacature	Asito Zuid Nederland	
Walter de Bree		Ambtelijk Secretaris

